

Hrvatski
ured za
osiguranje

Bilten

br. 6 / studeni 2011. / ISSN 1847-9251

Tema broja:
Financijska pismenost

Bilten

dvobroj / studeni 2011.

Izdavač: Hrvatski ured za osiguranje
Glavni urednik: mr.sc. Hrvoje Pauković
Tajnica: Tanja Stahuljak
Uređivački odbor: Snježana Bertoneelj
prof.dr.sc. Marijan Ćurković
Mladenka Grgić
mr.sc. Josip Kereta
mr.sc. Jakša Krišto
Igor Pureta, MBA
dr.sc. Damir Zorić
mr. Tatjana Račić Žlibar

Dizajn: Neven Klobučar

Adresa Uređivačkog odbora:

Hrvatski ured za osiguranje
Martićeva 73
10000 Zagreb

Tel.: +385 1 46 96 600
Fax: +385 1 46 96 660
Web: <http://www.huo.hr>
Kontakt: huo@huo.hr

Tisak:
Naklada: 250 primjeraka

Hrvatski ured za osiguranje Bilten objavljuje dvomjesečno, a namijenjen je prvenstveno informiranju članova Hrvatskog ureda za osiguranje.

Hrvatski ured za osiguranje je prikupio podatke s referentnih izvora ili od društava za osiguranje, ali ne jamči niti preuzima odgovornost za njihovu potpunu točnost. Podaci izneseni u Biltenu se izdaju u informativne svrhe i ni na koji način ne predstavljaju poziv na donošenje poslovnih odluka. Molimo korisnike Biltena da prilikom korištenja podataka obavezno navedu izvor.

Bilten br. 6

dvobroj / studeni 2011.

Sadržaj

06 Kretanja u gospodarskom i financijskom sustavu

12 Tržište osiguranja u europskim zemljama

15 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

19 Financijska pismenost

30 Vijesti iz EU, CEA, CoB

34 Iz rada Hrvatskog ureda za osiguranje

52 Izvod iz važnijih okružnica

Aktivnosti

68 Aktivnosti Ureda zelene karte

68 Izvod iz važnijih okružnica

76 Aktivnosti Pravobraniteljstva za djelatnost osiguranja

76 Izvod iz važnijih okružnica

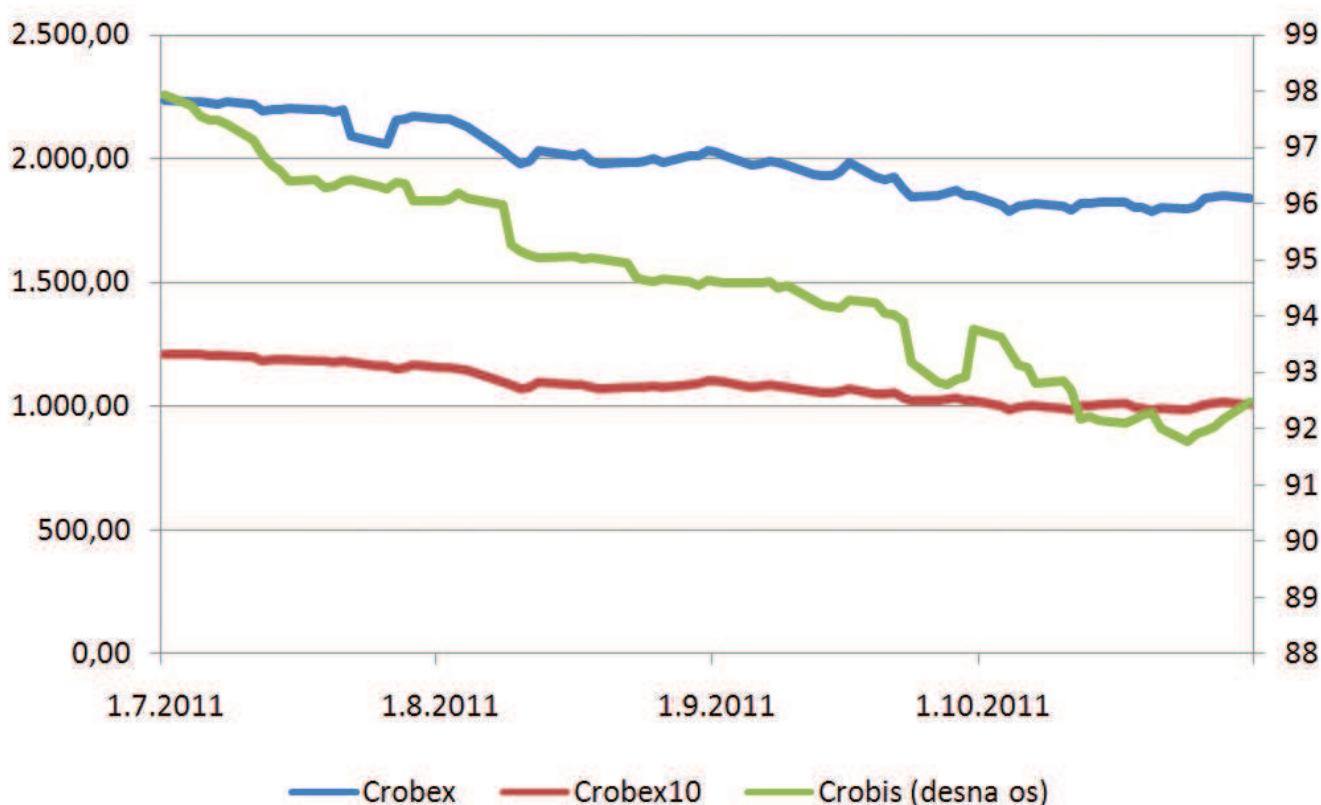
81 Aktivnosti Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje – CEDOH

84 Kalendar događanja

Kretanja u gospodarskom i financijskom sustavu

Nestabilnost na svjetskim financijskim tržištima i negativna očekivanja odrazila su se na kretanja i na Zagrebačkoj burzi. U razdoblju od početka srpnja do kraja listopada 2011. godine svi indeksi Zagrebačke burze zabilježili su pad. Značajan pad od -17,62% ostvario je CROBEX dionički indeks, dok je dionički indeks CROBEX 10 zabilježio pad od -16,5%. Obveznički indeks CROBIS u istom razdoblju je pao za -5,59%. Redoviti sveukupni promet na Zagrebačkoj burzi u trećem tromjesečju 2011. bio je za 3,6% viši nego u drugom tromjesečju 2011. godine (ZSE).

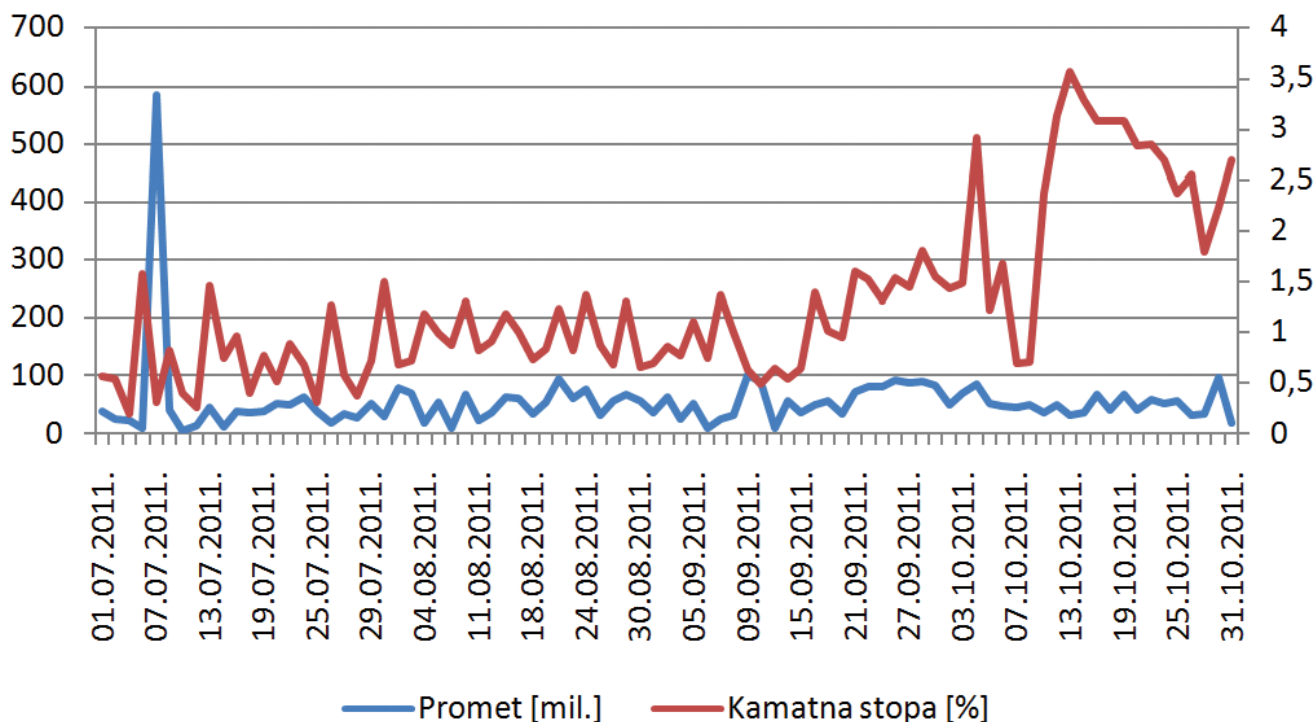
Kretanje CROBEX, CROBEX 10 i CROBIS indeksa Zagrebačke burze u razdoblju od 1. srpnja do 31. listopada 2011

Izvor: ZSE

Kretanja na Tržištu novca Zagreb u razdoblju od početka srpnja do kraja listopada 2011. godine karakterizira udvostručenje mjesečnih prometa u odnosu drugo tromjesečje 2011. te rast kamatne stope. Prosječna kamatna stopa na Tržištu novca Zagreb u srpnju je iznosila 0,52%, kolovozu 0,99%, rujnu 1,19%, a u listopadu 2011. 2,38% (TNZ).

Kretanje kamatne stope i prometa na Tržištu novca Zagreb u razdoblju od 1. srpnja do 31. listopada 2011.

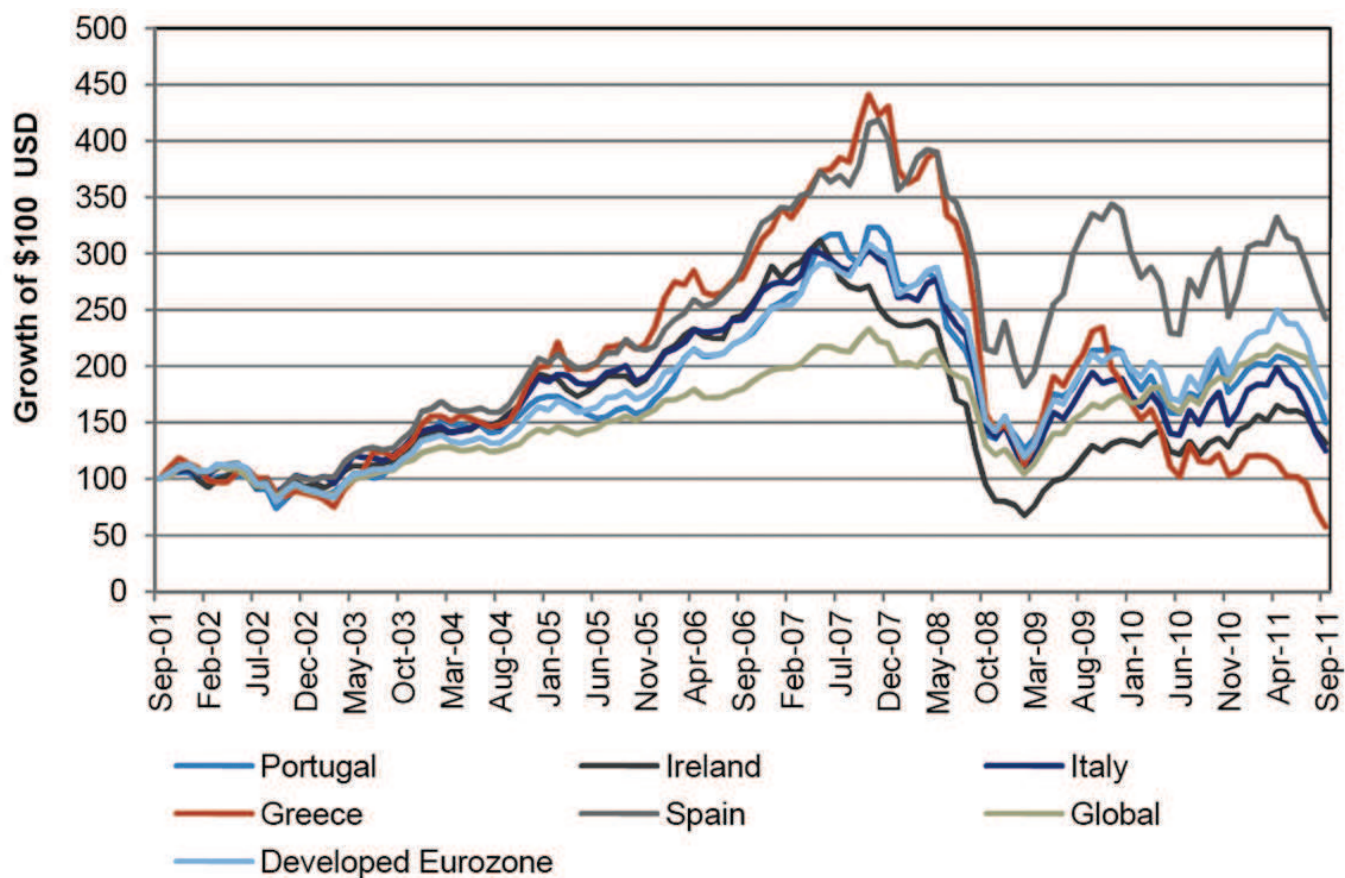
Izvor: Tržište novca Zagreb

PIIGS je skraćenica za grupu europskih zemalja koje dijele slične makroekonomske i financijske uvjete, a čine ih Portugal, Irska, Italija, Grčka i Španjolska.

U grafikonu 3 prikazani su prinosi na tržištu kapitala ovih zemalja, prosječni svjetski prinosi i prinosi razvijenih zemalja Euro zone u razdoblju od rujna 2001. do rujna 2011. Kretanje kumulativnog prinosa u odnosu na baznu vrijednost od 100,00 USD od početka rujna 2001. ukazuje kako se prinosi na tržištima kapitala ovih zemalja, s iznimkom Grčke, ne razlikuju znatno od prinosa ostalih razvijenih zemalja Euro zone i svjetskog prosjeka. Prinosi ovih zemalja bili su najviši do prosinca 2007., kao i u ostatku svijeta, a Grčka je ostvarivala najviše prinose.

Razvojem financijske i ekonomske krize prinosi znatno padaju i u rujnu 2011. se kreću oko bazne vrijednosti 100,00 USD. Samo je kumulativan prinos Grčke niži od bazne vrijednosti i iznosi 57,24 USD, što znači da je financijska imovina uložena na grčkom tržištu kapitala u rujnu 2001. godine nakon desetogodišnjeg razdoblja manja za 42,76% (Russell Investments).

Prinosi na tržištu kapitala PIIGS zemalja, svjetski prosječni prinosi i prinosi razvijenih zemalja Euro zone

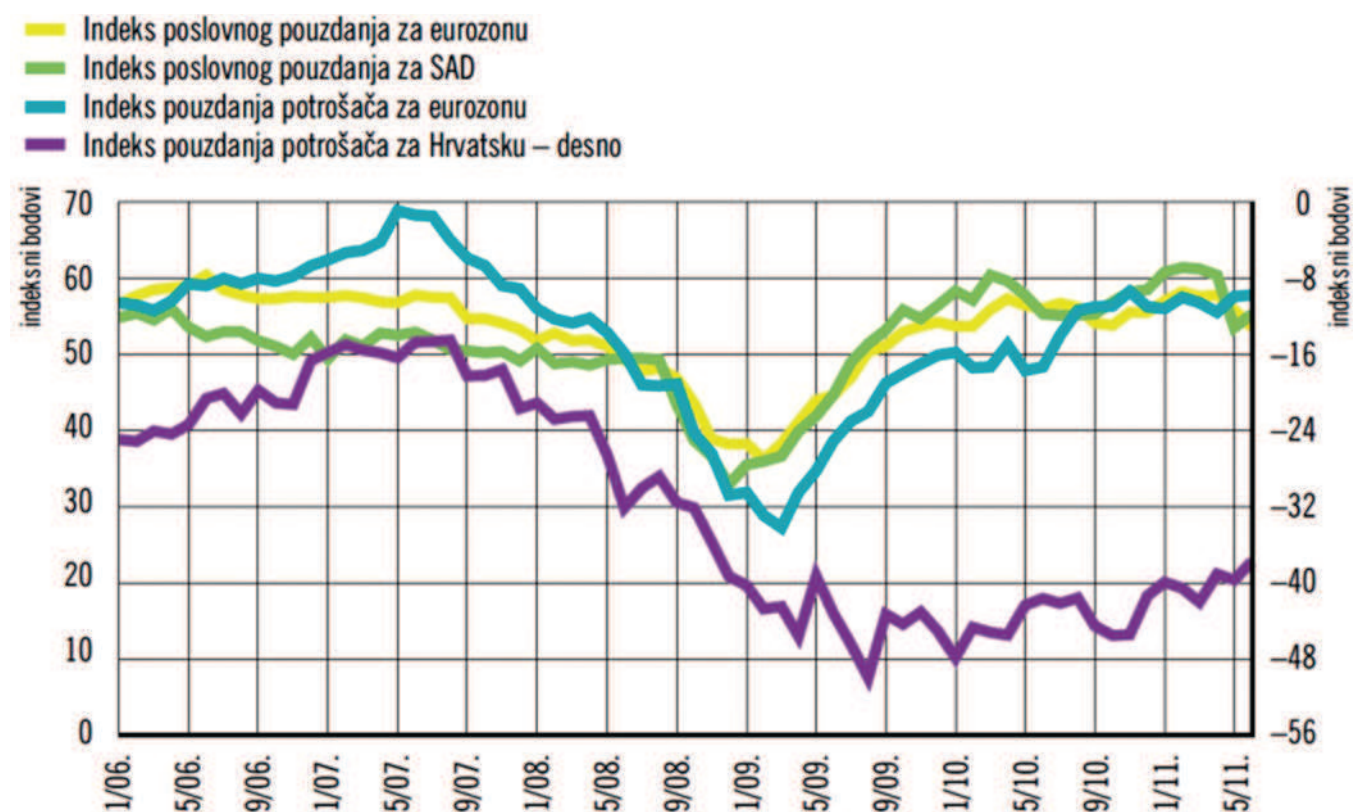
Izvor: Russell Investments, Market Review, October 2011.

Nastavak oporavka svjetskoga gospodarstva praćen padom nesklonosti riziku te postupnim rastom međunarodnih tokova kapitala rezultirao je krajem 2010. i u prvoj polovini 2011. godine jačanjem globalne financijske stabilnosti.

U takvim uvjetima indeks poslovnog i potrošačkog pouzdanja u razvijenim zemljama vratio se i zadržao na razinama koje je ostvarivao prije izbijanja financijske krize 2007. godine. Problemi na tržištu državnog duga zemalja s tzv. periferije Euro zone (PIIGS) i dalje čine glavno žarište mogućega ponovnog izbijanja financijske krize globalnih razmjera.

Indeks pouzdanja potrošača u Republici Hrvatskoj još je uvijek na niskim razinama, još od pada s kraja 2008. godine (HNB).

Kretanje indeksa poslovnog i potrošačkog pouzdanja

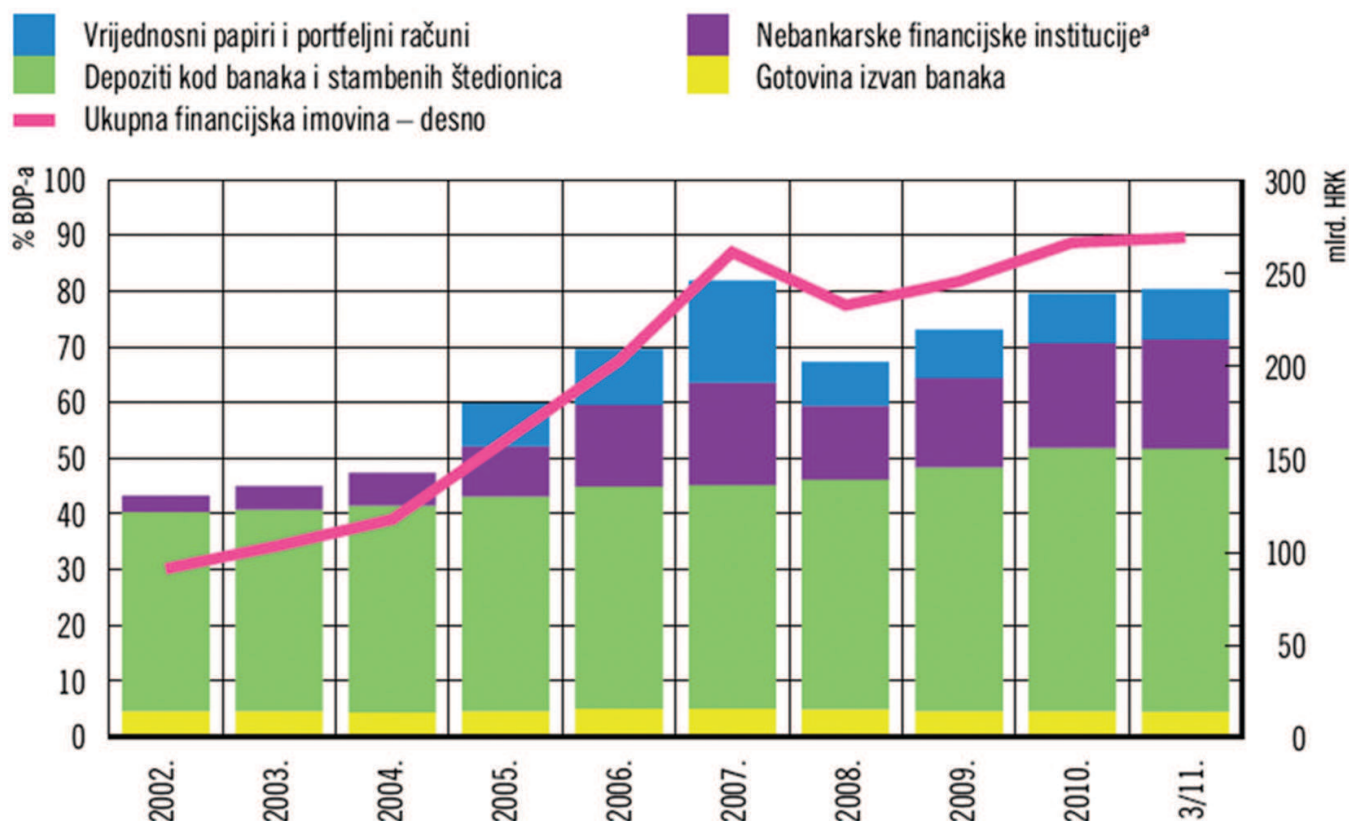
Izvor: HNB, Financijska stabilnost, br. 7, godina 4, lipanj 2011

Prema podacima HNB-a iskazanima u publikaciji Financijska stabilnost br. 7 raste štednja sektora stanovništva u bankama, a omjer njihova duga i depozita početkom 2011. smanjio se na razinu na kojoj je bio sredinom 2005. godine. Omjer duga i likvidne financijske imovine stanovništva nastavio se poboljšavati zbog pozitivnih trendova na domaćem tržištu kapitala koji su pridonijeli povećanju vrijednosti imovine stanovništva uložene u investicijske i mirovinske fondove.

S obzirom na tendenciju smanjivanja kamatnih stopa na kredite stanovništvu, omjer iznosa plaćenih kamata i raspoloživog dohotka kućanstava tijekom promatranog razdoblja i nadalje je bio stabilan.

Pokazatelji zaduženosti kućanstava mogli bi se nastaviti popravljati i u nastavku 2011. pod utjecajem očekivanoga blagog porasta raspoloživog dohotka kućanstava uz tek blagi oporavak njihova zaduživanja (HNB). Ukupna financijska imovina sektora stanovništva nešto je niža od 250 milijardi HRK i u usporedbi s visinom BDP-a čini 80%.

Financijska imovina sektora stanovništva

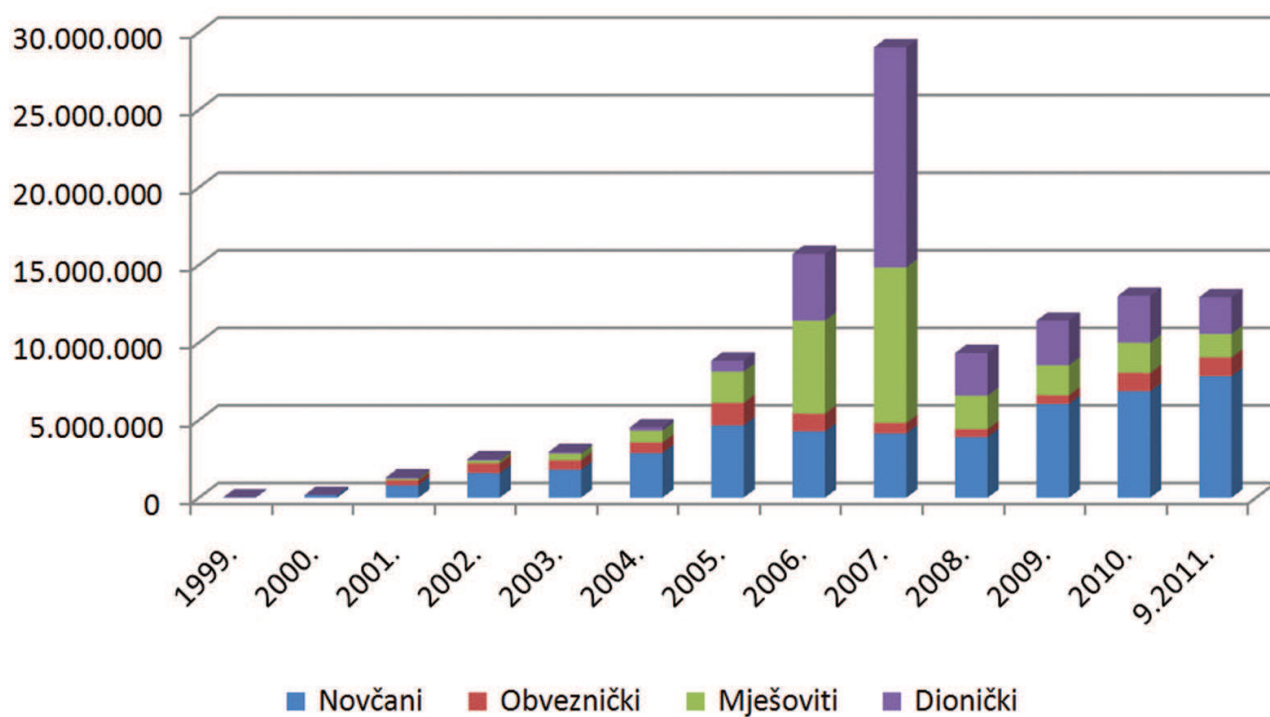
Izvor: HNB, Financijska stabilnost, br. 7, godina 4, lipanj 2011.

Imovina otvorenih investicijskih fondova na kraju rujna 2011. godine iznosila je 13.398 mil. HRK, a otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom imali su udjel od 96,4% u ukupnoj imovini otvorenih investicijskih fondova.

U strukturi imovine otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom prednjače novčani fondovi s udjelom od čak 60,7%, slijede ih dionički s 18,3%, mješoviti čine 11,8%, a obveznički 9,3% na kraju rujna 2011. godine. I

znos ukupne imovine otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom i njihova struktura po vrstama znatno su se promijenili podu utjecajem financijske krize, kada su dionički i mješoviti fondovi činili dominantne vrste investicijskih fondova.

Kretanje imovine otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom po vrstama

Izvor: HANFA

Tržište osiguranja u europskim zemljama

Izabrani podaci tržišta osiguranja u europskim zemljama

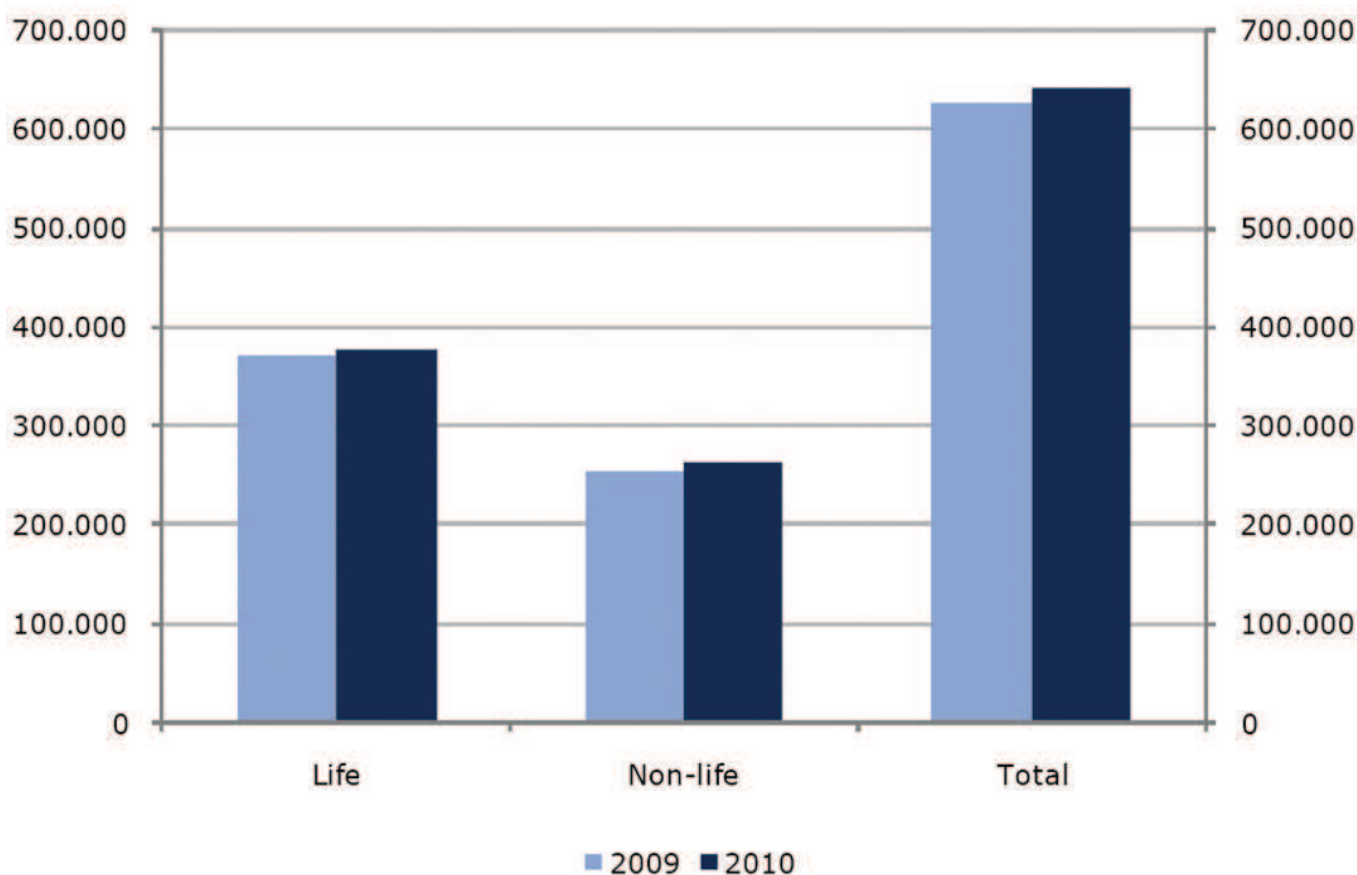
Tromjesečne stope rasta premije osiguranja u izabranim zemljama Europske Unije u većini slučajeva ukazuju na usporavanje rasta i pad premije osiguranja u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Usporavanje rasta zabilježeno je u Češkoj, Mađarskoj i Sloveniji, pad premije osiguranja u Austriji, Njemačkoj i Italiji i značajniji rast tek u Poljskoj. Premija životnog osiguranja znatnije pada od premije neživotnog osiguranja i u drugom tromjesečju 2011. u odnosu na drugo tromjesečje 2010. pad je iznosio u Austriji -10,2%, Njemačkoj -10,3% i Italiji -21,0%. Ovi trendovi ukazuju na ponovno zaoštavanje financijskog i tržišnog okruženja osiguratelja i reosiguratelja.

Stope rasta premije osiguranja u izabranim europskim zemljama

		Q3_2010/ Q3_2009	Q4_2010/ Q4_2009	Q1_2011/ Q1_2010	Q2_2011/ Q2_2010
Austrija	Životno	7,9%	-4,9%	-3,5%	-10,2%
	Neživotno	0,8%	2,7%	4,3%	3,1%
Češka	Životno	14,9%	21,9%	8,4%	8,3%
	Neživotno	-0,3%	1,0%	7,8%	1,4%
Njemačka	Životno	2,6%	-0,8%	-6,1%	-10,3%
	Neživotno	2,7%	3,8%	3,0%	3,6%
Mađarska	Životno	-12,4%	2,9%	-3,3%	1,6%
	Neživotno	-14,2%	8,9%	-3,4%	-4,9%
Italija	Životno	-8,0%	-16,5%	-22,8%	-21,0%
	Neživotno	-1,5%	-1,9%	3,2%	2,9%
Poljska	Životno	-2,8%	2,0%	2,3%	23,1%
	Neživotno	7,9%	-0,5%	12,5%	16,9%
Slovenija	Životno	4,5%	6,1%	3,1%	0,6%
	Neživotno	1,3%	-1,3%	0,5%	1,8%

Prema analizi poslovanja 30 najvećih osigurateljnih grupa u europskim zemljama provedenoj od Europske agencije za nadzor osiguranja i zaposleničkih mirovina – EIOPA, premija osiguranja je zabilježila rast u 2010. u odnosu na 2009. u iznosu od 2%. Neživotno osiguranje je raslo po stopi od 4%, a životno po stopi od 1%.

Kretanje premije osiguranja u Europi, uzorak 30 najvećih osigurateljnih grupa (u mil. eura)

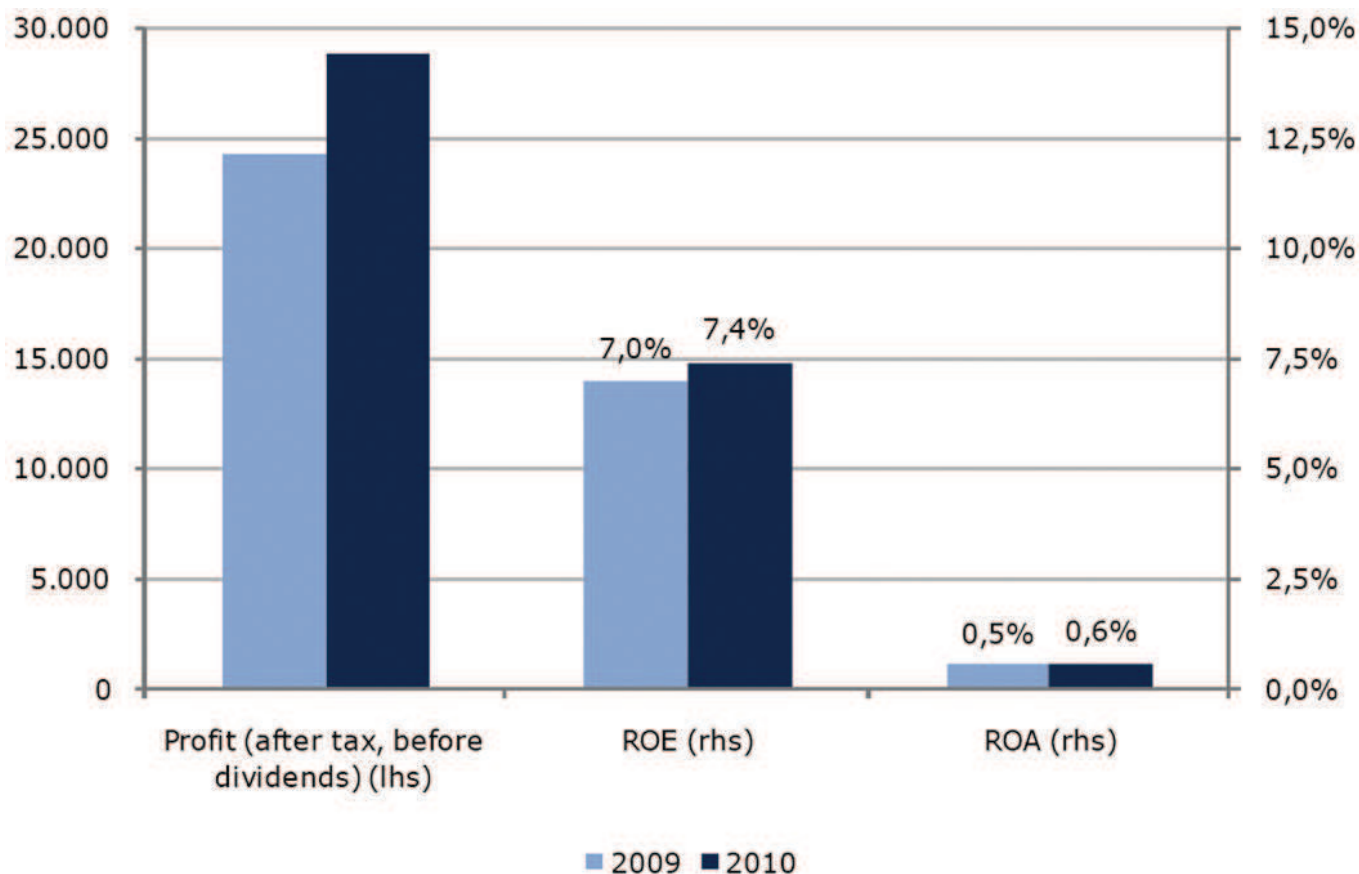
Izvor: EIOPA, Financial Stability Report 2011., First half year report, lipanj 2011.

Prema istoj analizi profitabilnost promatranih osigurateljnih grupa, mjerena po ukupnoj dobiti, je porasla za 19% u 2010. u odnosu na prethodnu godinu. S obzirom na dokapitalizacije promatranih osigurateljnih grupa rast profitabilnosti kapitala (ROE) je manji, s 7% u 2009. na 7,4% u 2010. godini.

Manje osigurateljne grupe imale su višu profitabilnost kapitala od velikih osigurateljnih grupa. Premda je prosječna profitabilnosti kapitala iznosila 7,4% u 2010., čak je 75% promatranih društava imalo profitabilnost kapitala višu od 7,6%, a središnja vrijednost (medijan) profitabilnosti kapitala svih promatranih grupa je iznosio 10,1%.

Profitabilnost aktive (ROA) je u istom razdoblju narasla na 0,6% s razine od 0,5% u 2009. godini. Kombinirani razmjer neživotnog osiguranja analiziranih osigurateljnih grupa u 2009. i 2010. iznosio je 94% (EIOPA).

Profitabilnost društava za osiguranje u Europi, uzorak 30 najvećih osigurateljnih grupa (u mil. eura i postocima)

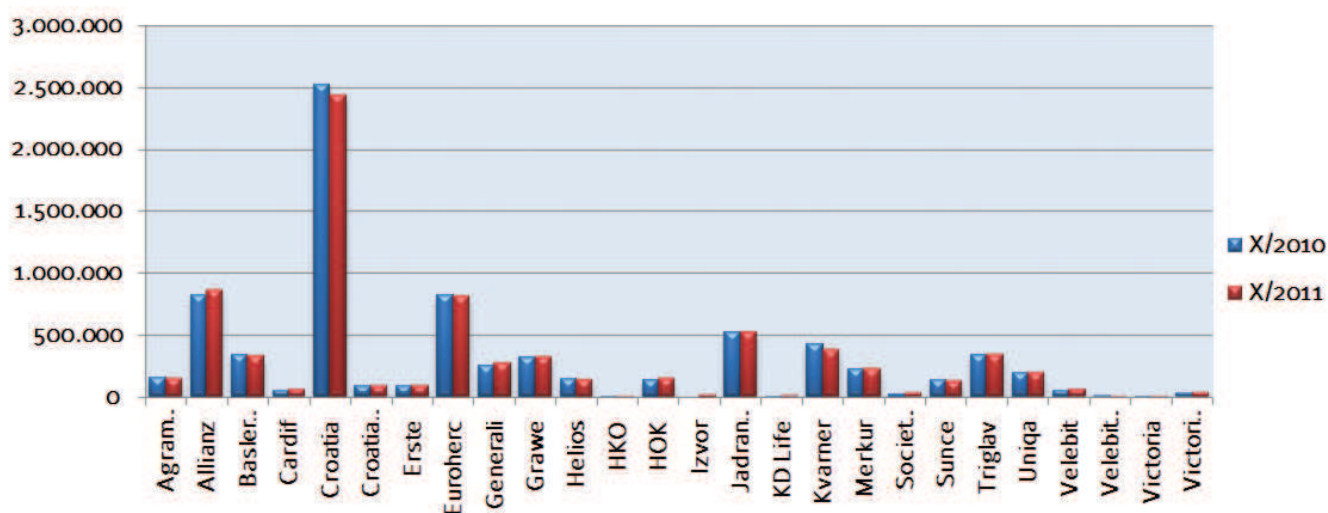
Izvor: EIOPA, Financial Stability Report 2011., First half year report, lipanj 2011.

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Statistički podaci Hrvatskog ureda za osiguranje za listopad 2011.

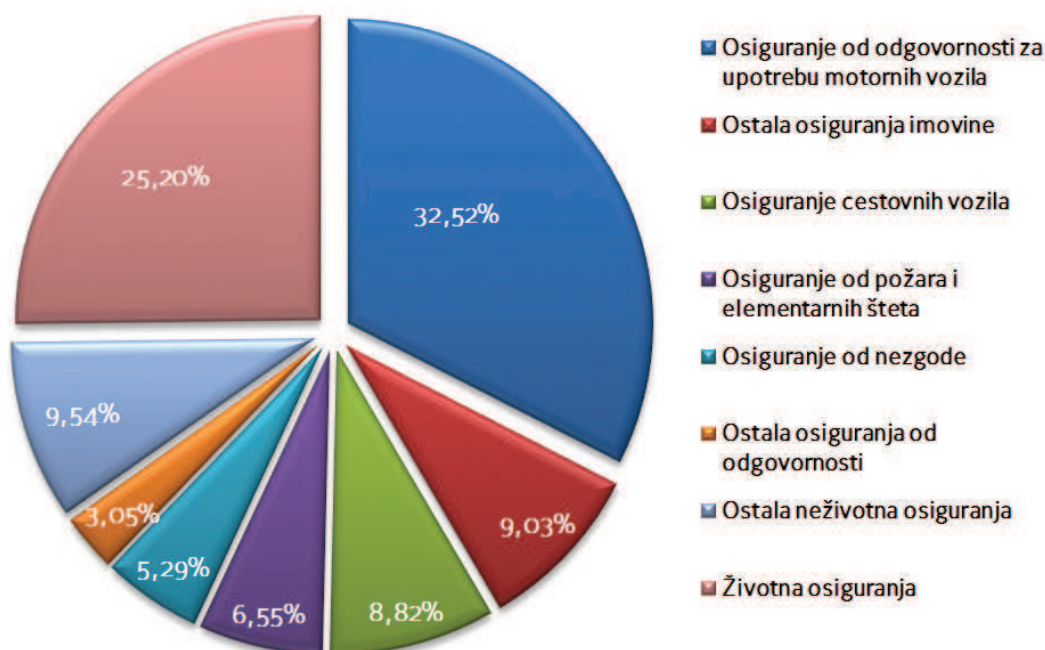
Prema kumulativnim podacima Hrvatskog ureda za osiguranje za I-X mjesec 2011. godine, 26 društava za osiguranje zaračunala su bruto premiju od 7,645 milijardi kuna, odnosno 1% manje prema istom razdoblju prethodne godine.

Ukupna zaračunata bruto premija I-X/2011.

Izvor: HUO

Struktura premije po vrstama osiguranja I-X/2011.

Izvor: HUO

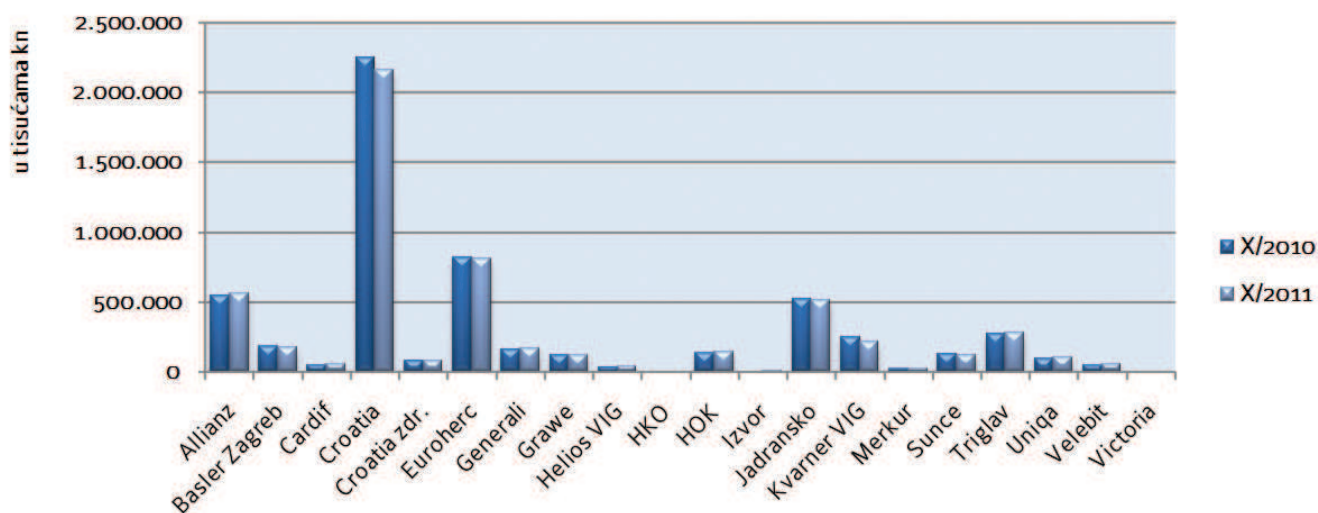
Neživotna osiguranja

U skupini neživotnih osiguranja, koja čini 74,8% (u prethodnom razdoblju 75,73%), ukupno zaračunata bruto premija iznosi 5,718 milijardi kuna ili 1,2% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Najzastupljenija vrsta osiguranja i nadalje je Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila sa zaračunatom bruto premijom od 2,486 milijardi kuna. Bruto premija zaračunata u ovoj vrsti osiguranja veća je za 1,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, sa udjelom od 43,47% u premiji neživotnih osiguranja te 32,52% u ukupno zaračunatoj premiji. U Obveznom osiguranju vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od automobilske odgovornosti za štete nanесene trećim osobama premija je porasla za 1,9% te iznosi 2,465 milijardi kuna. Zabilježen je i porast broja ugovora ovih osiguranja za 17.205 ili 1,0%.

Prosječna premija iznosi 1.483,51 kn te je 0,82% viša u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Premija neživotnih osiguranja I-X/2011.

Izvor: HUO

Pad i porast premije u skupini neživotnih osiguranja bilježe:

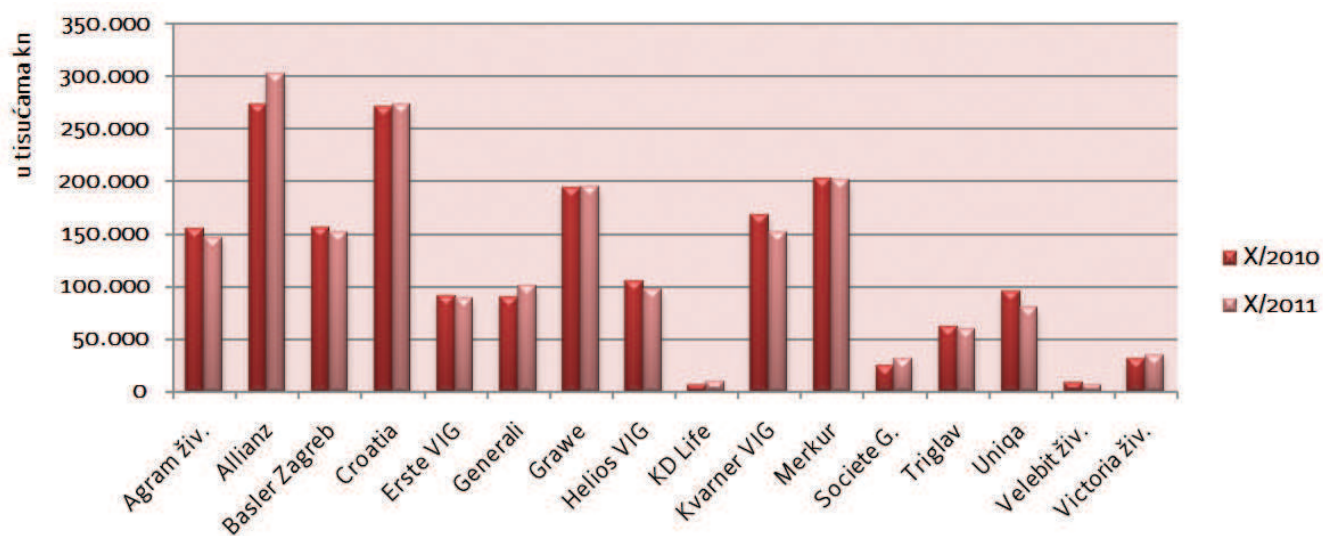
Vrsta osiguranja	% promjene	Vrsta osiguranja	% promjene
- osiguranje zračnih letjelica	-25,7	- ostala osiguranja imovine	+0,1
- osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	-15,3	- osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	+0,8
- osiguranje tračnih vozila	-11,6	- osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	+1,9
- osiguranje plovila	-10,8	- putno osiguranje	+2,2
- osiguranje cestovnih vozila	-10,0	- osiguranje raznih financijskih gubitaka	+5,3
- osiguranje robe u prijevozu	-7,4	- ostala osiguranja od odgovornosti	+5,6
- osiguranje od nezgode	-4,8	- osiguranje troškova pravne zaštite	+8,3
- zdravstveno osiguranje	-3,1	- osiguranje kredita	+9,8
- osiguranje od požara i elementarnih šteta	-1,2	- osiguranje jamstava	+142,0

Životna osiguranja

U skupini životnih osiguranja zaračunata bruto premija iznosi 1.926.549.996,20 kuna, te bilježi pad od 0,3%. U ukupnoj premiji životna osiguranja sudjeluju s 25,2% (dok je u prethodnom razdoblju udio ukupno zaračunate premije bio 24,7%).

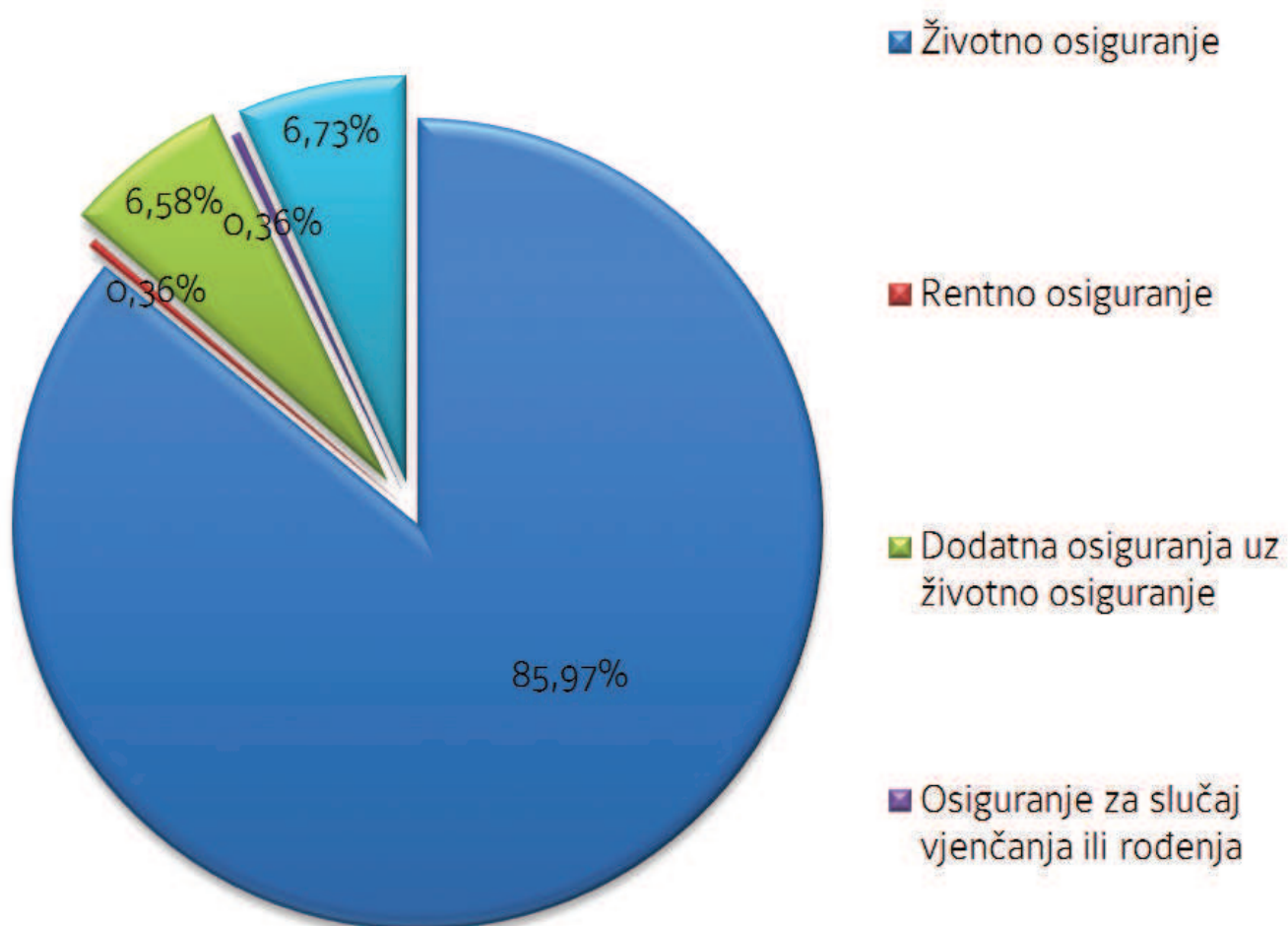
Prema strukturi, najveći udio ima klasično Životno osiguranje s premijom u iznosu od 1,656 milijardi kuna, odnosno premijom manjom 0,8% u odnosu na prethodno razdoblje, a koje u skupini sudjeluje s 85,97%, te u ukupnoj premiji s 21,67%. Slijede Životna ili rentna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik sa zaračunatom premijom od 129,6 milijuna kuna, sa udjelom u ukupnoj premiji od 1,7% te udjelom u premiji životnih osiguranja od 6,73% i porast od 3,7%; Dodatna osiguranja uz životno osiguranje sa zaračunatom premijom od 126,7 milijuna kuna sa udjelima od 1,66% u ukupnoj i 6,58% u zaračunatoj bruto premiji životnih osiguranja i porast od 1%; Rentno osiguranje sa zaračunatom premijom od 6,984 milijuna kuna uz povećanje od 21,5%; te Osiguranja za slučaj vjenčanja ili rođenja sa zaračunatom premijom od 6,937 milijuna kuna i smanjenjem od 4,1%.

Premija životnih osiguranja I-X/2011.

Izvor: HUO

Struktura premije životnih osiguranja – po vrstama I-X/2011.

Izvor: HUO

Financijska pismenost

Projekt "Financijska pismenost u Republici Hrvatskoj"

Prema prijedlogu Hrvatskog ureda za osiguranje i zaključku Ministarstva financija Republike Hrvatske pokreće se projekt Financijske pismenosti koji slijedi iskustva i praksu Europskih zemalja, ali i potrebe hrvatskih građana

Hrvatski ured za osiguranje pozdravlja Zaključak Vlade RH o izradi nacionalnog strateškog okvira financijske pismenosti potrošača

Financijsko obrazovanje treba osigurati usvajanje znanja koje je hrvatskim građanima neophodno u donošenju važnih odluka za sebe i svoje obitelji. Financijska edukacija omogućuje pojedincu da unaprijedi svoje razumijevanje financijskih proizvoda i pojmova, te da razvije sposobnosti kojima će poboljšati svoju financijsku pismenost – to znači biti svjestan financijskih rizika i mogućnosti, prikupiti potrebne informacije te donositi odluke o izboru financijskih usluga po mjeri osobnih potreba građana.

Upravni odbor Hrvatskog ureda za osiguranje usvojio je inicijativu za pokretanje projekta „Financijska pismenost u Republici Hrvatskoj“, imajući u vidu iskustva europskih država, preporuke Svjetske banke, a poglavito potrebe hrvatskih građana. Temeljem ove odluke Upravnog odbora, Hrvatski ured za osiguranje uputio je u srpnju i službeni prijedlog Ministarstvu financija Republike Hrvatske, odnosno Vladi Republike Hrvatske da se pokrene projekt Financijska pismenost u Republici Hrvatskoj te da se pristupi izradi prijedloga Nacionalnog programa financijskog obrazovanja. Na 154. sjednici Vlade Republike Hrvatske, održanoj 6. listopada 2011. godine, usvojen je zaključak kojim Vlada Republike Hrvatske zadužuje Ministarstvo financija da u suradnji s nadležnim ministarstvima te zainteresiranim predstavnicima znanstvenih i obrazovnih institucija, nadzornih tijela, potrošača i financijske industrije u roku godine dana pripremi prijedlog nacionalnog strateškog okvira financijske pismenosti potrošača i podnese ga Vladi Republike Hrvatske.

Financijsko obrazovanje stanovništva postaje sve važnije zbog dinamičkih, globalno povezanih i složenih financijskih sustava. Sve zahtjevnije postaju i financijske potrebe pojedinaca koji financijskim obrazovanjem mogu poboljšati razumijevanje financijskih proizvoda, usluga i koncepata. Unapređenje financijske pismenosti u Europi važan je društveni izazov koji zahtijeva doprinos širokog opsega nositelja interesa – države članice Europske unije, javna tijela, udruženja potrošača, privatni sektor, obrazovne institucije i ostali mogu odigrati važnu ulogu u smanjenju neznanja potrošača o širokoj paleti financijskih proizvoda i usluga u ponudi.

Naime, početna pretpostavka, koju potvrđuju različite europske studije, je da pojedinci ne znaju kome se mogu obratiti kada im je potreban financijski savjet. Ankete su pokazale da se u takvim slučajevima pojedinci oslanjaju na savjete obitelji i prijatelja, a savjet pružatelja financijskih usluga najčešće je uvjetovan financijskim ulaganjem u financijske proizvode/usluge i često nije vezan uz stvarne potrebe pojedinca. Nacionalni program financijskog obrazovanja bi identificirao probleme i predložio rješenja koja će pojedincu omogućiti selekciju bitnih informacija o financijskim proizvodima/uslugama od reklamnih savjeta i obavijesti te rješenja koja će pružiti dostupnost nepristranih, konkretnih i lako razumljivih informacija koje će ojačati sposobnost pojedinca da može promišljeno i odgovorno odlučiti, kao i omogućiti sve veću sustavnu i sveobuhvatnu integraciju financijskog obrazovanja u nastavne planove i programe općeg obrazovanja.

Razvijene zemlje i zemlje u razvoju oblikuju i usvajaju nacionalne programe financijskog obrazovanja koji predstavljaju programe za sustavno i koordinirano nastojanje podizanja razine financijske pismenosti pojedinca. Odredbe o zaštiti potrošača, mirovinska reforma i važnost individualne štednje za mirovinu nameću potrebu i nužnost ovakvog specifičnog oblika obrazovanja. Projekte financijske pismenosti potiču i potpomažu Europska komisija i OECD. Europska komisija osnovala je radnu stručnu grupu (Expert Group on Financial Education – EGFE) koja ima za zadatak uskladiti raznolike pristupe i strategije financijske edukacije među državama članicama te im pomoći u provedbi strategije i plana financijske edukacije OECD u pristupni program novih članica (npr. Slovenija je usvojila program u 2010. godini), ugrađuje odredbe o provođenju financijske edukacije te postavlja standard i preporuke provođenja financijske edukacije (OECD Recommendation on Principles and Good Practices for Financial Education and Awareness). Preporuku za razmatranje izrade programa financijskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj daje i Svjetska banka u svom Dijagnostičkom pregledu zaštite potrošača i financijske pismenosti (2010.).

U procesu približavanja punopravnom članstvu u Europskoj uniji, Republika Hrvatska je prepoznala politiku zaštite potrošača kao jedno od prioriternih područja te je poduzela niz mjera kojima se štite interesi potrošača. Kako je politika zaštite potrošača politika od javnog interesa, adekvatna zaštita potrošača kao i njihova educiranost predstavlja jedan od ciljeva Republike Hrvatske na putu prema Europskoj uniji.

Interes je svih osiguratelja u Republici Hrvatskoj, ali i svih sudionika financijskog sektora, da se zbog navedenih razloga pokrene jedan sveobuhvatan projekt pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske kojim bi se osiguralo da sva odgovarajuća ministarstva, državne agencije, udruge potrošača, ali i svi sudionici financijskog sektora pristupe izradi nacrtu prijedloga Nacionalnog programa financijskog obrazovanja.

Stoga je Hrvatski ured za osiguranje o predmetnoj inicijativi upoznao i pozvao na suradnju Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga i Hrvatsku narodnu banku kao regulatorna i nadzorna tijela dijela financijskog sektora Republike Hrvatske, kao i ostale sudionike financijskog sektora – Hrvatsku udrugu banaka te strukovna udruženja koja djeluju pri Sektoru za bankarstvo i druge financijske institucije Hrvatske gospodarske komore (Udruženje banaka, Udruženje osiguravatelja, Udruženja za poslovanje i posredovanje na financijskim tržištima, Udruženje društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskih osiguravajućih društava, Udruženje društava za upravljanje investicijskim fondovima, Udruženja leasing društava, Udruženje posrednika u osiguranju i Udruženje zastupnika u osiguranju).

CILJEVI PROJEKTA "FINANCIJSKA PISMENOST"

- povećanje svijesti potrošača o rizicima i vlastitim financijskim potrebama
- upoznati i informirati potrošače o financijskim proizvodima i mogućnostima pristupu informacijama
- razviti vještine i pouzdanje kod potrošača za prepoznavanje rizika i mogućnosti njihovog smanjenja
- omogućiti potrošačima bolje razumijevanje financijskih proizvoda
- razviti poznavanje financijskih proizvoda kako bi se proširio izbor proizvoda koji su najprikladniji zadovoljavanju njihovih financijskih ciljeva i potreba

ULOGA HUO I OSTALIH STRUKOVNIH UDRUŽENJA

- pružiti nepristranu informaciju oko pojedinih proizvoda osiguranja
- povećati shvaćanje i prepoznavanje novih i rastućih rizika i mogućnosti njihova otklanjanja
- kako osigurateljni proizvodi postaju sve složeniji, pomoći potrošačima u punom razumijevanju svih informacija vezanih za proizvod
- provoditi istraživanja, ankete i promatrati razumijevanje, očekivanja i mišljenje potrošača

Hrvatski ured za osiguranje vjeruje da će navedene institucije, imajući u vidu iskustva europskih država, preporuke Svjetske banke i potrebe hrvatskih građana, kao i dosadašnje pojedinačne aktivnosti uz financijsku pismenost, prepoznati da zajednička suradnja na izradi nacрта prijedloga Nacionalnog programa financijskog obrazovanja kao i suradnja na eventualnom provođenju drugih aktivnosti mogu doprinijeti kako jačanju financijske pismenosti stanovništva tako i jačanju financijskog sektora u Republici Hrvatskoj.

Interes je svih osiguratelja u Republici Hrvatskoj i svih sudionika financijskog sektora da se pokrene jedan sveobuhvatan projekt pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske kojim bi se osiguralo da sva odgovarajuća ministarstva, državne agencije, udruge potrošača i svi sudionici financijskog sektora pristupe izradi nacrtu prijedloga Nacionalnog programa financijskog obrazovanja

Slijedom navedenog, Hrvatski ured za osiguranje, koji je uz značajnu ulogu Ministarstva financija Republike Hrvatske svojom inicijativom doprinio pokretanju projekta financijske pismenosti građana, pozdravlja Zaključak Vlade Republike Hrvatske kojim i formalno počinje rad na izradi prijedloga nacionalnog strateškog okvira financijske pismenosti potrošača.

Iskustva i inicijative zemalja Europske unije

Europska osigurateljna industrija osobito pazi na činjenicu da je financijsko obrazovanje proces koji za potrošače traje cijeli život, zbog čega su mnoge aktivnosti obrazovanja i podizanja svijesti koje provode nacionalna udruženja osiguratelja usmjerene na škole i mlađe generacije. Aktivno se djeluje u brojnim inicijativama diljem Europe kojim se nastoji podučavati ili educirati svi društveni sektori, od djece u školama do odraslih i profesionalaca na radnim mjestima. CEA je prepoznala da je obrazovanje pitanje za nacionalne vlade država članica i pozdravlja činjenicu da su mnoge zemlje već prepoznale važnost financijskog obrazovanja time što su ga integrirale u svoj nacionalni školski program. S tom premisom CEA želi potaknuti sve zemlje članice da pokrenu inicijativu integracije financijskog obrazovanja u svoje školske programe. Iz perspektive osiguranja mlađe bi generacije mogle steći opću orijentaciju kako o rizicima s kojima se susreću u svakodnevnom životu (npr. nesreće i bolesti) te s dugoročnog stajališta (npr. umirovljenje i mirovine), tako o osnovnim tipovima proizvoda koji pomažu umanjiti te rizike.

BELGIJA

Belgijsko udruženje osiguratelja Assuralia je zaslužna za osnivanje Assuralia@school (www.assuralia-at-school.be), internetska platforma koja omogućuje profesorima srednjih škola (i učenicima) pronalaženje općih i točnih informacija o osiguranju. Pokrivene su različite teme i pitanja, kao što su primjerice poteškoće belgijskog mirovinskog sustava s kojima će se u bliskoj budućnosti sučeliti kao posljedica demografskih promjena.

VELIKA BRITANIJA

Udruženje britanskih osiguratelja (ABI) pridonijelo je 2000. godine osnivanju Personal Finance Education Group te nastavlja s podrškom grupe koja je povećala domet i profil. PFEG je obrazovno tijelo za društvenu pomoć koje pruža cjelovito financijsko obrazovanje mladim ljudima (od 4-19 godina), obučavajući ih da donose nezavisne i upućene odluke o svojim osobnim financijama i dugoročnoj sigurnosti. Pitanja iz osiguranja i dalje čine kontekst poduke za osobne financije primjerice koristeći sadašnje događaje (kao što su poplave) i stavke od ključnog zanimanja za učenike (automobilsko osiguranje) kada uče o rizicima, vjerojatnosti i statistici u matematici.

NJEMAČKA

Potrošački informacijski centar „Klipp + Klar“ koje je osnovalo njemačko udruženje osiguratelja (GDV), osigurava za škole materijale za multimedijску poduku (uključujući i filmove) na temu osiguranja prilagođeni programu njemačkih „Länder“ (pokrajina). Posljednjih godina ovi su nastavni materijali osvojili nekoliko pedagoških nagrada. U suradnji s udruženjem Jugend und Bildung Njemačko udruženje osiguratelja (GDV) ponudilo je 2008. g. nagradu za mirovinsko obrazovanje profesorima na općim školama za najbolju multidisciplinarnu zamisao mirovinske edukacije.

ITALIJA – Talijansko udruženje društava za osiguranje (ANIA) – lansiralo je preko „Forum ANIA-Consumatori“, inače višestrukog nositelja interesa i neprofitne zaklade koju je ANIA postavila u suradnji s mnoštvom udruženja potrošača, inicijativu „IO&IRISCHI“ čiji je cilj poboljšati gospodarsku i osigurateljnu kulturu među mladim talijanskim učenicima. Trenutna je inicijativa usmjerena na učenike srednjih škola i predviđa najmanje 10 sati nastave koju bi održali učitelji, a zasniva se

na ideji rizika i na dva glavna alata za njegovo upravljanje: osigurateljna uzajamnost i prevencija. Na satima izobrazbe učitelji će se služiti vodičem i nizom didaktičkih slika pomoću kojih će bolje objasniti gradivo na svakom satu u školi dok će učenici dobiti „časopis s igricama“ – koji sadrži igrice i kratke informacije kako bi na zabavan način ilustrirali pitanja kojima se bave – te tablice finalnog ispita. Didaktička dokumentacija pripremljena je u suradnji s nekim udruženjima profesora ekonomskih i pravnih znanosti i glavnim udruženjima potrošača. Tijekom akademske godine 2010/11 inicijativa „IO&IRISCHI“ će se provoditi u preko 10 škola u Lombardiji i Laciju a u narednim godinama projekt će se proširiti i u ostalim pokrajina Italije.

Osim što je uključena u suradnju sa sveučilištima, akademijama za izobrazbu i obrazovanje u programima koji se provode na radnim mjestima europska osigurateljna industrija veliku važnost pridodaje da učitelji financijskog obrazovanja raspolažu resursima i izobrazbom koja im je neophodna za uspješno i pouzdano podučavanje njihovih programa. Konceptija „poduke učitelja“ pridonosi osnaživanju kadrova koji provode izobrazbu (školskim učiteljima, predavačima, zaposlenicima potrošačkih organizacija i općenito učiteljima) na najkorisniji način za njihovu ciljnu skupinu. Nacionalna udruženja osiguratelja¹ igraju integralnu ulogu u priskrbi materijala za poduku i osmišljavanju programa za izobrazbu kako bi omogućili razvoj financijskog obrazovanja preko širokog raspona platformi².

Drugi vid europskih inicijativa glede financijskog obrazovanja povezan je sa aktivnostima na jačanju svijesti građana o potrebi osiguranja i koristima koje ono donosi. One su usmjerene na organiziranje skupova i edukacijskih tribina, medijskih kampanja, izdavanja publikacija, izrada analiza i provedba istraživanja, komunikaciji putem web-a i sl.

¹Slovensko udruženje osiguratelja usko surađuje s Institutom Republike Slovenije za strukovno obrazovanje i izobrazbu („Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje“) s kojim su izradili profesionalni profil odnosno profesionalni standard za zvanje „Tehnički asistent za osigurateljno poslovanje“ (Technical Assistant for Insurance Operations) što je bila osnova za postavu visokoškolskog stupnja studijskog programa pod naslovom „Economist“ (osigurateljna djelatnost). Na srednjoškolskoj razini pripremili su stručni profil i stručni standard „Osigurateljni asistent“ koji je bio osnova za sekundarni obrazovni program po nazivu Ekonomski referent za osigurateljno poslovanje.

²CEA, Financial education and awareness, European insurance industry initiatives, 2011.

U 2010.g. Austrijsko udruženje osiguratelja (VVO) izdalo je šesnaesto izdanje popularnog vodiča za osiguranje "Der Versicherungsleitfaden", koje je u samo nekoliko tjedana distribuirano u 15000 primjeraka. Vodič opisuje osnovne proizvode osiguranja i pruža korisne praktične savjete potrošačima, upute za slučaj nastanka osiguranog slučaja, informacije o pokriću i sl.

Češko udruženje osiguratelja publicira brošure koje daju pregled najvažnijih informacija o pojedinim proizvodima osiguranja ili posebne savjete vezane na određene teme iz osiguranja.

Kampanja „STOP neosiguranim vozilima“ koju provode MUP i svi osiguratelji koji obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu putem HUO-a također predstavlja doprinos jačanju svijesti o potrebi osiguranja automobilske odgovornosti i vrlo jasno ukazuje na rizike vožnje neosiguranim vozilom.

Potrebno je spomenuti i aktivnosti Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga koje je uspostavila RIPE (Regulatorno-informacijski-publikacijsko-edukacijski servis) te provela određene kampanje u medijima kako bi približila financijsko tržište potrošačima te u 2009.g. izdala priručnik Tržište osiguranja.

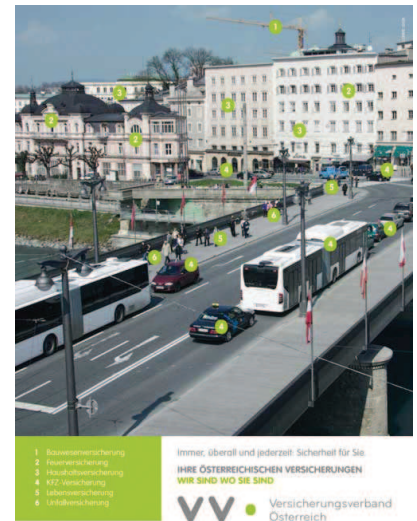
Razvijene zemlje i zemlje u razvoju oblikuju i usvajaju **Nacionalne programe financijskog obrazovanja** (u daljnjem tekstu: **NPFO**) koji predstavljaju programe za sustavno i koordinirano nastojanje podizanja razine financijske pismenosti pojedinca. Odredbe o zaštiti potrošača, mirovinska reforma i važnost individualne štednje za mirovinu nameću potrebu i nužnost ovakvog specifičnog oblika obrazovanja. Projekte financijske pismenosti i NPFO potiču i potpomažu Europska komisija i OECD. Europska komisija osnovala je radnu stručnu grupu (Expert Group on Financial Education – EGFE) koja ima za zadatak uskladiti raznolike pristupe i strategije financijske edukacije među državama članicama te im pomoći u provedbi strategije i plana financijske edukacije. Europska komisija pokrenula je i projekt jedinstvene baze podataka i informacija o svim projektima i inicijativama financijske pismenosti u zemljama članicama (European Database for Financial Education). OECD u pristupni program novih članica (primjer Slovenije) ugrađuje odredbe o provođenju financijske edukacije te postavlja standard i preporuke provođenja financijske edukacije (*OECD Recommendation on principles and Good Practices for Financial Education and Awareness*).

Temeljna pretpostavka koju potvrđuju različite europske studije je da pojedinci ne znaju kome se mogu obratiti kada im je potreban financijski savjet. Ankete su pokazale da se u takvim slučajevima pojedinci oslanjaju na savjete obitelji i prijatelja, a savjet pružatelja financijskih usluga najčešće je uvjetovan financijskim ulaganjem u financijske proizvode ili usluge i često nije vezan uz stvarne potrebe pojedinca.

Potrošačke organizacije otkrivaju da je, bez obzira na veliki značaj financijskog obrazovanja, važno da i pružatelji financijskih proizvoda i usluga nude jasne i potpune informacije jer se na taj način otklanjaju tržišne nepravilnosti. Financijska industrija (npr. Europska udruga javnih banaka – EABP, Europsko udruženje društava za upravljanje fondovima i imovinom – EFAMA i CEA – Europsko udruženje osiguratelja i reosiguratelja) također naglašava značaj partnerstva i otvorene komunikacije s potrošačima, kao i promociju financijskog obrazovanja. NPFO potiče sudjelovanje javnog sektora s neprofitnim organizacijama po uzoru na postojeću europsku praksu, kao i sudjelovanje s poduzećima, udruženjima i komorama, nevladinim organizacijama s jasno razgraničenim obvezama. Zbog različitih uloga u društvu, različite su i njihove aktivnosti za postizanje ciljeva tog programa. Za oblikovanje politike financijskog obrazovanja važno je da s jedne strane pojedinac sposoban jasno izraziti svoje potrebe,

a s druge strane da dobije odgovarajuću nepristranu i besplatnu osnovnu informaciju koju će razumjeti i koju može usporediti s ostalim informacijama.

NPFO identificira probleme i predlaže rješenja koja će pojedincu omogućiti selekciju bitnih informacija o financijskim proizvodima i uslugama od reklamnih savjeta i obavijesti (kako sa stajališta reklamiranja pojedinačnog financijskog produkta/usluga tako i njihovog pružatelja) te rješenja koja će pružiti dostupnost nepristranih, poštenih, konkretnih, kvalitetnih i lako razumljivih informacija koje će ojačati sposobnost pojedinca da može promišljeno i odgovorno odlučiti. Financijsko znanje i razumijevanje, vještine i sposobnosti te odgovornost su bez značaja ako ih pojedinac ne zna koristiti u praksi. U mnogim europskim državama (npr. Njemačkoj, Velikoj Britaniji, Austriji, Nizozemskoj, Francuskoj i Sloveniji), uvedeni programi financijskog obrazovanja uvažavaju različite potrebe pojedinaca koje ovise o starosti, stupnju prihoda, materijalnom položaju, edukaciji, načinu razmišljanja, interesima, njihovom području rada, itd. U tablici su prikazani pristupi provođenju projekata Financijske pismenosti kroz obrazovne i edukacijske inicijative te podizanje svijesti i informiranosti o financijskim potrebama.

Obrazovne i edukacijske inicijative	Podizanje svijesti i informiranosti
■ u osnovnim i srednjim školama ■ na visokoškolskim institucijama ■ edukacija u na radnom mjestu i okviru zanimanja/zaposlenja ■ sustavna edukacija potrošača otvorenog pristupa	■ javna događanja i organizirana događanja ■ izdavanje publikacija i brošura ■ istraživanje, ankete i analize ■ Internet, portali i oglašavanje ■ rječnici i odgovori na česta pitanja ■ savjetovanje potrošača ■ medijske aktivnosti i kampanje ■ ostale aktivnosti

Studija austrijskog Udruženja osiguratelja Verband der Versicherungsunternehmen Österreichs (VVO): Dvije trećine svih mladih nedovoljno znaju o financijama

62 posto svih mladih između 14 i 20 godina priznaje da se ne razumije ili da se tek slabo razumije u pitanja osiguranja te od austrijskih škola traži više financijskog obrazovanja, pokazuje aktualna GfK-ova studija. Austrijsko udruženje osiguratelja nadovezuje se na te rezultate i širi svoju akciju financijskog obrazovanja.

»Kao industrija osiguranja odgovorni smo oblikovati budućnost. Stoga ćemo povesti brigu i o financijskom obrazovanju«, izjavio je dr. Wolfram Littich, predsjednik austrijskog Udruženja osiguratelja i predsjednik Uprave Allianz Grupe u Austriji.

Dvije trećine mladih od škola traže financijsko obrazovanje

U okviru reprezentativnog istraživanja VVO provedenog među 200 mladih između 14 i 20 godina, 62 posto njih priznalo je da se ne razumije odnosno da se malo razumije u financijska pitanja, a 58 posto mladih navodi da u okviru nastave u školi nije bilo informirano o osiguranjima. Da sami mladi uviđaju potrebu za financijskim obrazovanjem, pokazuju rezultati: tako primjerice šest od deset mladih smatra korisnim da se financijsko obrazovanje jače integrira u nastavni plan. Kada je posrijedi informiranje o proizvodima osiguranja, roditelji su prva adresa za informacije (50 posto), slijede prijatelji i poznanici s 14 posto. Otprilike svaki drugi smatra osiguranje kućanstva najvažnijim osiguranjem u privatnom području.

Mladi se žele unaprijed pobrinuti za mirovinu, ali ne znaju kako

Studija je, međutim, objelodanila i pozitivne rezultate: 89 posto mladih vjeruje da je nužno unaprijed se pobrinuti za mirovinu. Doduše, od toga svaki drugi nije znao navesti proizvod s kojim bi mogao zadovoljiti tu potrebu. Od onih 11 posto, koji predostrožnu osobnu brigu za mirovinu ne smatraju važnom, 78 posto njih nije znalo navesti niti jedan proizvod. »Raduje to što mladi uviđaju potrebu za pravovremenom osobnom skrbi za mirovinu, no pokazuje se da ne znaju kako. Ovdje postoji goruća potreba djelovanja«, kaže Littich. »Mladi žele preuzeti odgovornost – dajmo im, dakle, i u ovom području priliku da je preuzmu.«

Financijsko obrazovanje: management budućnosti zove se management znanja

Da se popune te »rupe u znanju«, traži se suradnja politike, škola kao i financijskog sektora. »Stalo nam je prije svega do toga da mladi rano nauče procijeniti rizik i da prepoznaju buduće potrebe. Jer maloljetnik koji je danas upućen u financijska pitanja

sutra je punoljetni potrošač«, objasnio je Littich. Financijsko obrazovanje važan je doprinos industrije osiguranja transparentnosti – time je ono izuzetno važno ne samo za sektor, nego i za potrošače: industrija osiguranja svakodnevno daje i važan doprinos osposobljavanjem svojih sveukupno više od 30 tisuća suradnica i suradnika. Prema brojkama austrijskog Udruženja osiguratelja, godišnje 662 diplomanata primi svjedodžbu o osposobljenosti za savjetnika, a još 220 polaznika uspješno završi svoju izobrazbu.

VVO pokreće ofenzivu financijskog obrazovanja

»Od nas se, međutim, traži i da pođemo novim putevima u smjeru pismenosti potrošača«, rekao je Littich. Financijsko obrazovanje predstavlja temelj za kvalitetan odnos između klijenata i savjetnika, prožet povjerenjem. Financijsko obrazovanje ima u Austrijskom udruženju VVO tradiciju od nekoliko desetljeća – sa strane Udruženja sada, međutim, treba uslijediti daljnja prekretnica: pored razvoja dosadašnjih aktivnosti, od 2011. godine internetska stranica proširit će se s video-prilozima, koji će u 100 sekundi objašnjavati načine funkcioniranja osiguranja. Dodatno će se tražiti put prema školama, preko mreža kao i izravno. »Za dugoročan uspjeh, svi smo mi pozvani na djelovanje – pružatelji financijskih usluga, škole, nastavnici, roditelji, politika. Krajnje je vrijeme da se ozbiljno suočimo s ovom temom, kako bi mladi u financijskim pitanjima sutra postali odgovorni potrošači. Jer financijsko znanje služi i prevenciji financijske krize«, rekao je Littich zaključno.

Vijesti iz EU, CEA, CoB

Rezultati drugog stres testa europskih osiguratelja i reosiguratelja

Europska agencija za nadzor osiguranja i zaposleničkih mirovina (EIOPA) je između ožujka i svibnja 2011. testirala sposobnost osiguratelja u ispunjavanju minimalno potrebnog kapitala (MCR) po budućim odredbama Solvency II, pod utjecajem raznih stres scenarija. Stres scenariji podrazumijevali su različite izloženosti tržišnom, kreditnom i osi-

gurateljnog riziku. EIOPA je istovremeno provela i dodatno testiranje izloženosti osiguratelja državnim obveznicama.

Rezultati stres testa ukazuju kako je osigurateljno tržište dobro pripremljeno na moguće buduće šokove, slične onima testiranima u stres testu. Ključni nalazi stres testa su:

- 10%, odnosno 13 od sudjelujućih osigurateljnih grupa ili društava nije ispunilo minimalno potrebnu razinu kapitala (MCR) u okviru nepovoljnog stres scenarija, a 8%, odnosno 10 od sudjelujućih osigurateljnih grupa ili društava nije ispunilo MCR pod stres scenarijem na inflaciju,
- osigurateljne grupe i društva koja nisu ispunila potrebnu razinu MCR-a imaju nedostatak kapitala od 4,4 milijarde eura za nepovoljan scenarij i 2,5 milijarde eura za stres na inflaciju,
- ukupni rezultati svih osiguratelja i reosiguratelja ili grupa koje su sudjelovale u stres testiranju ukazuju na višak kapitala od 425 milijarde eura prije testiranja na stres, a stres testiranje na nepovoljan scenarij ukazuje na smanjenje kapitala od 150 milijardi eura, odnosno na razinu od 275 milijardi eura, a stres na inflaciju smanjenje od 58 milijardi eura, na razinu od 367 milijardi eura,
- EIOPA je identificirala ključne nepovoljne učinke i šokove za osiguratelje i reosiguratelje u testiranim zemljama, a očituju se u nepovoljnim kretanjima vrijednosti dionica, kamatnih stopa i tržišta državnih obveznica. Rizik preuzetog neživotnog osiguranja važniji je od životnog, po rezultatima stres testa, a rast i inflacija šteta te prirodne katastrofe ključne su opasnosti.

U stres testiranju je sudjelovala 221 osigurateljna i reosigurateljna grupa ili društvo, a objavljeni rezultati su za 58 grupa i 71 društvo, što predstavlja 60% ukupnog osigurateljnog tržišta u Europi i najmanje 50% tržišta u svakoj promatranoj državi.

Novo izdanje publikacije CEA European Insurance – Key facts

CEA je krajem rujna objavila novo izdanje publikacije *European Insurance – Key Facts* koja navodi najnovije raspoložive ključne podatke o europskom tržištu osiguranja.

Publikacija daje sažetak najvažnijih pokazatelja europskog osiguranja koji pružaju uvid u značaj djelatnosti osiguranja s gospodarskog i društvenog aspekta. Objavljeni podaci potvrđuju vodeću poziciju europskog tržišta osiguranja, kao najvećeg na svijetu s udjelom od 37% globalnog tržišta.

Publikacija je dostupna na internetskim stranicama CEA www.cea.eu

Održana godišnja konferencija IUMI 2011

U Parizu je od 18. do 21. rujna 2011. održana 137. godišnja konferencija Međunarodne unije pomorskih i transportnih osiguranja IUMI, koja je ove godine okupila 484 delegata iz 40 zemalja.

Tema ovogodišnje konferencije bio je utjecaj političkih i ekonomski kretanja te promjena u poslovnom okruženju na razvoj rizika, osiguranja te sigurnosti kod pomorskih osiguranja, a ponovno je, kao i na prethodnim godišnjim konferencijama, istaknut problem gusarstva i osporavano pitanje oružanih pratnji brodova koje je predsjednik IUMI-a u svom pozdravnom govoru otvoreno podržao, za razliku od većine strukovnih organizacija koje po tom pitanju žele zadržati neutralni stav.

Prezentacije 33 gosta predavača te statistički podaci prikupljeni u izvješću 2011 Global Marine Insurance Report dostupni su na internetskim stranicama IUMI

<http://www.iumi.com/conferences/paris-2011>.

Održani 12. Dani europskog prometnog prava u organizaciji Instituta za europsko prometno pravo – Mondorf-les-Bains, Luxembourg, 12. i 13. listopada 2011.

IETL

Institute for European Traffic Law

Institut za europsko prometno pravo osnovan je 2003. godine s ciljem razmjene znanstvenih spoznaja i praktičnih iskustava te poticanja edukacije na svim područjima prometnog prava i s namjerom da djeluje kao forum za diskusiju o aktualnim kretanjima u zakonodavstvu i sudskoj praksi u Europskoj uniji. Institut u tu svrhu organizira seminare, stručne forume te godišnju konferenciju Dani europskog prometnog prava.

Ovogodišnji Dani europskog prometnog prava održani su 12. i 13. listopada u Mondorf-les-Bainsu. Dvodnevna konferencija je za glavne teme prvoga dana imala aktualnosti u europskom zakonodavstvu i sudskoj praksi iz perspektive europskih institucija, aktivnosti Europske komisije usmjerene na

povećanje sigurnosti u prometu uz pomoć novih tehnologija te zaštitu djece u prometu. Navedene teme bile su i predmet panel diskusije s kojom je zaključen prvi dan konferencije.

Drugi dan konferencije bio je posvećen europskim direktivama i propisima koji reguliraju obvezno osiguranje motornih vozila, s naglaskom na njihovu praktičnu primjenu u prometnim nesrećama u međunarodnom prometu te probleme koji su nastali primjenom odredbi o osiguranju vozila u eksportu, a njihov utjecaj na sudsku praksu bio je tema okruglog stola s kojim je zaključena Konferencija. Prezentacije su dostupne na internetskim stranicama Instituta www.ietl.org.

Institut za europsko prometno pravo s 12. Danima europskog prometnog prava nastavlja s tradicijom godišnjeg okupljanja eminentnih stručnjaka s ciljem pružanja platforme za edukaciju, razmjenu iskustava i diskusiju o aktualnim praktičnim pitanjima i tendencijama na području europskog prometnog prava. Konferencija se tijekom godina

razvila u godišnji skup velikog broja sudionika iz različitih područja koji uz konferenciju imaju prigodu osobno razmijeniti iskustva s kolegama i suradnicima iz cijele Europe.

Sastanak Srednjeeuropske grupe nacionalnih Ureda zelene karte – Varšava, 18. listopada 2011.

Ovogodišnji jesenski sastanak srednjeeuropske grupe Ureda održan je 18. listopada u Varšavi. Na jesenskim sastancima predstavnici Grupe podnose izvješća o radu Up-

ravnog odbora te stručnih Odbora i Radnih grupa pri Savjetu ureda, temeljem kojih Grupa dogovara daljnji zajednički nastup u interesu promicanja interesa njenih članova.

COUNCIL OF BUREAUX
CONSEIL DES BUREAUX

Kao što je poznato, Hrvatski ured za osiguranje kao nacionalni Ured zelene karte zastupa interese Republike Hrvatske u Sustavu zelene karte i sudjelovanjem u radu regionalne Grupe srednjeeuropskih Ureda. Grupa srednjeeuropskih Ureda sastaje se dva puta godišnje kako bi se temeljem izvješća imenovanih predstavnika Grupe

u radnim tijelima Savjeta ureda razmotrila pitanja od zajedničkog interesa te usuglasili stavovi.

Sastanak u Varšavi većim je dijelom bio posvećen koordinaciji članova u pogledu otvorenih pitanja na dnevnom redu predstojećih sastanaka Odbora za Opća pravila i Odbora za Posebna pravila Kretskog sporazuma, tijela koja su nadležna za stručna pitanja koja se javljaju u praksi Sustava zelene karte u dijelu koji se odnosi na odnose između nacionalnih Ureda temeljene na zelenoj karti odnosno na Multilateralnom sporazumu o registracijskoj pločici. Istaknut je problem primjene članka 4.7 Kretskog sporazuma, predviđenog za refundaciju isplata u slučaju nesolventnosti odgovornog osiguratelja, za slučajeve neplaćanja potraživanja između korespondenata u okviru rada Odbora za Opća pravila te pitanje zaštite posjetitelja odnosno razmatranje mogućnosti proširenja rješenja iz Sustava 4. Direktive na zemlje izvan Europskog gospodarskog prostora iz rada Odbora za Posebna pravila.

Iz rada Hrvatskog ureda za osiguranje

Solvency II – započinje provedba kvantitativne studije utjecaja (QIS studija) u Republici Hrvatskoj vezano uz primjenu Solvency II direktive u industriji osiguranja

HUO poziva i potiče sva društva za osiguranje i reosiguranje na sudjelovanje u kvantitativnoj studiji utjecaja

Hrvatski ured za osiguranje je na 187. sjednici Upravnog odbora usvojio zaključak kojim poziva i potiče društva za osiguranje i društva za reosiguranje u Republici Hrvatskoj na sudjelovanje u kvantitativnoj studiji utjecaja (QIS studiji).

HANFA će zajedno s Radnom grupom za solventnost i adekvatnost kapitala – Solvency II (nositelji HANFA, HUO, HAD) provesti kvantitativnu studiju utjecaja (QIS studija) u Republici Hrvatskoj u razdoblju od početka listopada 2011. do kraja veljače 2012. godine.

Provođenjem QIS studije Republika Hrvatska slijedi praksu Europske Unije koja je ovim studijama testirala utjecaj odredbi Solvency II na poslovanje osiguratelja i reosiguratelja te ih ujedno pripremala i poticala na prilagodbu novim odredbama.

Solvency II je novi zakonski okvir ukupnog poslovanja društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Europskoj uniji. Ključne odredbe Solvency II odnose se na upravljanje rizicima i revidiranje dosadašnjih zahtjeva za kapitalnom adekvatnošću osigurateljne industrije (Solvency I). Primjenjuje se na cijelu industriju, te postavlja nova, čvršća pravila i zahtjeve za kapitalnom adekvatnošću i procesom upravljanja rizicima društava s ciljem zaštite osiguranika i korisnika osiguranja te sprječavanja poremećaja na tržištu osiguranja. Solvency II, direktiva koju je Europska unija počela kreirati još 2000. godine, da bi je usvojila 2009., a industriju osiguranja na punu primjenu obvezuje od siječnja 2013.

QIS studija u Republici Hrvatskoj je postavljena sukladno Petoj kvantitativnoj studiji utjecaja tz. QIS 5 – Quantitative impact study 5 koju je u drugoj polovini 2010. godine za Europsku komisiju proveo Odbor europskih nadzornih tijela za područje osiguranja i mirovina (danas EIOPA) u suradnji s nadzornim tijelima država članica u svrhu analize kvantitativnog utjecaja novih odredbi prije implementacije Solvency II.

U razdoblju od listopada 2005. do kraja 2010. godine u Europskoj Uniji provedeno je pet kvantitativnih studija utjecaja. Ciljevi ovih QIS studija su:

- preispitati utjecaj provedbenih mjera direktive o Solvency II na bilančne pozicije, potrebnu razinu kapitala i solventnost te usporediti ih sa sadašnjim odredbama o solventnosti – Solvency I,
- informirati i pripremiti društva te supervizore za uvođenje Solvency II te ih potaknuti na poboljšanja uočenih nedostataka u vlastitom poslovanju kroz provođenje QIS studija,
- provjeriti usklađenost usvojene direktive o Solvency II (prva razina implementacije) i provedbenih mjera (druga razina implementacije),
- započeti i ostvariti stalnu suradnju društava i supervizora u pripremi i implementaciji novog regulatornog okvira.

HANFA je uputila službeni poziv za provođenje QIS studije u Republici Hrvatskoj, a web stranica Hrvatskog ureda za osiguranje (<http://www.huo.hr/hrv/qis-studija/38/>), koja je s radom započela 1. listopada 2011. godine, mjesto je gdje se nalaze i potrebne upute.

Hrvatski ured za osiguranje poziva i potiče društva za osiguranje i društva za reosiguranje u Republici Hrvatskoj na sudjelovanje u QIS studiji. Provođenje QIS studije pomoći će društvima u usklađivanju s odredbama Solvency II, ali i prepoznavanju utjecaja novih odredbi na njihovo poslovanje. Važno je provođenju studije dati visoki prioritet, kako bi društva što skorije prepoznala nužne prilagodbe poslovanja zahtjevima nove regulative.

Kao doprinos lakšoj prilagodbi društava kompleksnim izazovima koje Solvency II proces stavlja pred osigurateljnu djelatnost u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje izradio je i prijevode akata Europske agencije za nadzor osiguranja i zaposleničkih mirovina EIOPA:

1. Directive 2009 138 EC / Direktiva 2009 138 EZ
2. QIS5 Technical Specifications / QIS5 Tehničke specifikacije
3. Annexes to the QIS5 Technical Specifications / Prilozi tehničkim specifikacijama QIS5
4. Errata to the QIS5 Technical Specifications / Ispravci tehničkih specifikacija QIS5
5. Manual for the completion of the QIS5 spreadsheet (for solo undertakings) / Priručnik za ispunjavanje proračunske tablice QIS5 (za samostalna društva za osiguranje)

6. Quantitative Impact Study 5 Questionnaire for Solo Firms / Kvantitativna studija utjecaja 5 Upitnik za samostalne tvrtke

Hrvatski ured za osiguranje je kroz Radnu grupu na raspolaganju za sve informacije i pomoć društvima. U razdoblju od listopada do prosinca 2011. Hrvatski ured za osiguranje će organizirati četiri radionice o konkretnim zahtjevima QIS studije, koje će održati istaknuti domaći i strani predavači.

Solvency II seminari i radionice u organizaciji HUO (listopad – prosinac 2011.)

Održan prvi seminar "Vrednovanje imovine, tehničkih pričuva i ostalih obveza po zahtjevima Solvency II"

Hrvatski ured za osiguranje u razdoblju od listopada do prosinca 2011. godine organizira niz od 4 seminara odnosno radionice koje imaju za cilj olakšati svim društvima za osiguranje i društvima za reosiguranje provođenje QIS studije sukladno pozivu Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i dosadašnjim aktivnostima Radne grupe za adekvatnost i solventnost kapitala – Solvency II (HANFA – HUO – HAD).

Prvi seminar i radionica Vrednovanje imovine, tehničkih pričuva i ostalih obveza po zahtjevima Solvency II (Valuation of assets, technical provisions and other liabilities under Solvency II) održan je 12. listopada 2011. u hotelu International u Zagrebu. Aktualna tema seminara i visoka stručnost predavačica, Valentine Car iz Grawe Hrvatska d.d. te Marise Krenn i Christiane Riel-Kinzer iz Grazer Wechselseitige Versicherung AG,

izazvala je veliko zanimanje kod djelatnika u osiguranju, kojih se na seminar prijavilo preko stotinu. Nazočnima su se na početku seminara s uvodnim napomenama obratili Marin Matijaca, zamjenik predsjednika Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje i član Upravljačkog odbora Radne grupe Solvency II te Marina Šaban u ime Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Na temu implementacije Solvency II direktive i provođenja QIS studije do kraja godine održat će se još tri seminara iz ove skupine:

- Upravljanje osigurateljnim rizicima u okviru Solvency II: izračun SCR-a za module preuzetog rizika životnog i neživotnog osiguranja (9.studenog 2011.),
- Upravljanje financijskim rizicima u okviru Solvency II: izračun SCR-a za module tržišnog rizika, rizika neispunjenja obveza druge ugovorene strane i rizika nematerijalne imovine (studeni 2011.) te
- Upravljanje operativnim rizicima u okviru Solvency II (prosinac 2011.).

Predavanje Solvency II – iskustva u izračunu QIS5

U organizaciji Hrvatskog ureda za osiguranje, 20. srpnja 2011. godine u hotelu International u Zagrebu, održano je predavanje "Solvency II – iskustva u izračunu QIS5" za članove Radne grupe za adekvatnost i solventnost kapitala – Solvency II (HANFA – HUO – HAD).

Na početku predavanja prisutnima su se obratili direktor Hrvatskog ureda za osiguranje Hrvoje Pauković i Kristijan Buk (Allianz Zagreb d.d.), voditelj Radne grupe, pohvalivši dosadašnju angažiranost i rad članova Radne grupe za solventnost i adekvatnost kapitala – Solvency II te suradnju koja je uspostavljena između društava za osiguranje i HANFA-e glede tog važnog procesa.

Predavanje i prezentaciju je održala gđa. Marijana Đuranec (Merkur osiguranje d.d.), članica Radne grupe za solventnost i adekvatnost kapitala – Solvency II. Gđa. Đuranec je kroz prezentaciju iznijela i pojasnila svoja dosadašnja iskustva, kao i iskustva Merkur osiguranja d.d. u izračunu QIS5. Uz preporuke i pojašnjenja istaknula je i ključne probleme koji su vezani uz izračun, a tijekom predavanja prisutni članovi Radne grupe su iznosili svoje komentare i iskustva te pojašnjavali primjenu izračuna u tvrtkama u kojima su zaposleni.

Pristup Udruženja osiguratelja Češke i Rumunjske Protokolu o suradnji u sprječavanju prijevara u osiguranju

Udruženja osiguratelja Češke (1. rujna) i Rumunjske (1. studenog) pristupili su međudržavnom Protokolu o sprječavanju prijevara u osiguranju, koji su u travnju ove godine, na inicijativu Hrvatskog ureda za osiguranje, potpisala udruženja osiguratelja iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Mađarske, Makedonije, Slovenije, Srbije i Hrvatske.

Daljnje širenje međudržavne suradnje i pristupanje gore spomenutih udruženja potpisanom Protokolu, potvrda je ozbiljnosti problema prijevara u osiguranju i potrebe aktivne i sustavne borbe protiv te neželjene pojave u društvu.

Uskoro se očekuje pridruživanje Protokolu o sprječavanju prijevara u osiguranju još nekih udruženja osiguratelja srednje Europe.

Također je važno istaknuti kako je i zakonska regulativa podržala navedene aktivnosti borbe protiv prijevara, te je novim Kaznenim zakonom omogućena učinkovitija borba protiv ove negativne pojave u društvu. Naime, Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 21. listopada 2011. godine jednoglasno usvojio novi Kazneni zakon koji se počinje primjenjivati od 1. siječnja 2013. godine.

Novim Kaznenim zakonom u potpunosti je prihvaćen prijedlog Hrvatskog ureda za osiguranje u odnosu na izmjenu članka 225. Kaznenog zakona. Uspješnom implementacijom predloženog rješenja u nacrt novog zakonskog teksta postigla se izmjena starog zakonskog rješenja iz čl. 225. Kaznenog zakona koje se tijekom vremena pokazalo nesvrhovitim i neprovedivim.

Novi Kazneni zakon predviđa kažnjavanje samih pripremnih radnji prijevara u cilju proširenja kaznenopravne zaštite, obuhvaća radnje kojima se davanja iz osiguranja pribave drugome, te ima isključivu sankciju zatvorske kazne. Tako je novim Kaznenim zakonom postignuto najbolje moguće rješenje koje je već niz godina predlagano od strane osiguratelja.

Ministarstvo unutarnjih poslova RH i Hrvatski ured za osiguranje nastavljaju akcije u okviru kampanje „Stop neosiguranim vozilima“

Na području Varaždinske županije oko 3.000 neosiguranih vozila

25. listopada 2011. u prostorima Policijske uprave varaždinske te 11. studenog 2011. u prostorima Policijske uprave dubrovačko-neretvanske, održane su zajedničke konferencije za medije Policijske uprave varaždinske odnosno Policijske uprave dubrovačko-neretvanske i Hrvatskog ureda za osiguranje, s ciljem smanjenja broja neosiguranih i neregistriranih vozila i povećanja sigurnosti u prometu na području ovih županija. O tom problemu i o golemim štetama koje na hrvatskim cestama uzrokuju tehnički neispravna, neosigurana i neregistrirana vozila,

govorili su Boris Orlović, načelnik Odjela za sigurnost cestovnog prometa MUP-a RH, Rade Sitar, načelnik Policijske uprave varaždinske, Tonči Glumac, načelnik Policijske uprave dubrovačko-neretvanske i Hrvoje Pauković, direktor Hrvatskog ureda za osiguranje.

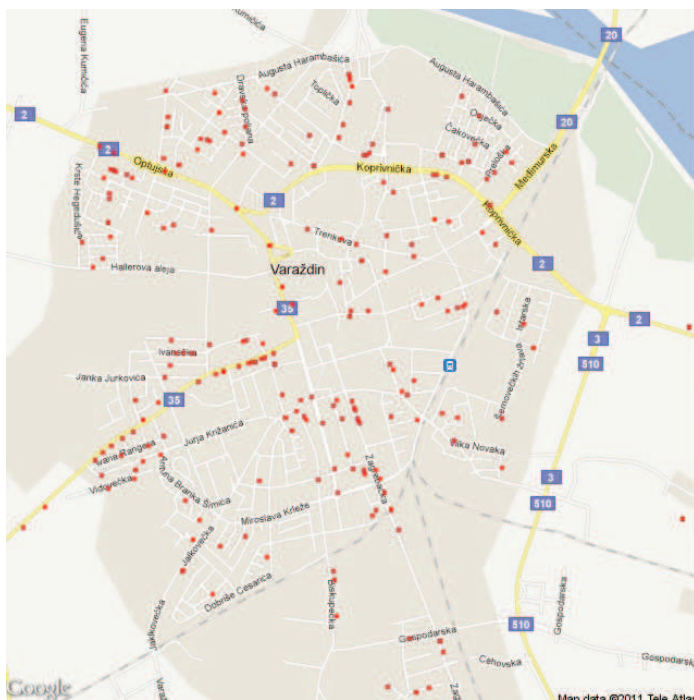
Na području Dubrovačko-neretvanske županije oko 2.200 neosiguranih vozila

Prema podacima Hrvatskog ureda za osiguranje na području Varaždinske županije nalazi se nešto manje od 3.000 neosiguranih vozila, a na području Dubrovačko-neretvanske županije nešto više od 2.200 neosiguranih vozila, s time da se radi o vozilima kojima je istekao rok za obnovu osiguranja više od 30 dana (nisu uključena vozila koja su postala neosigurana prije 30.09.2008. godine). Prema tim podacima, od ukupnog broja vozila u Varaždinskoj županiji, neosigurano je 3,7 posto vozila, dok je 3,9 posto vozila neosigurano u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Ukupan broj neosiguranih vozila na razini države, u usporedbi prema razvijenim zapadnim zemljama, ali i nekim istočnim, još uvijek je zabrinjavajuće velik.

Stoga Hrvatski ured za osiguranje i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske provode edukacijsku kampanju s ciljem upoznavanja vlasnika vozila sa svim štetnim posljedicama upravljanja neosiguranim vozilom. MUP RH je tijekom 2009. i 2010. godine poduzeo preko 155.000 mjera u svezi neregistriranih i neosiguranih vozila, a u prvih osam mjeseci ove godine ukupno 53.748 mjera.

MUP RH dostavlja svakom vlasniku vozila koji u zakonskom roku ne odjavi vozilo i vrati pločice prekršajni nalog i kaznu u iznosu od 700 kuna te pokreće prekršajni postupak

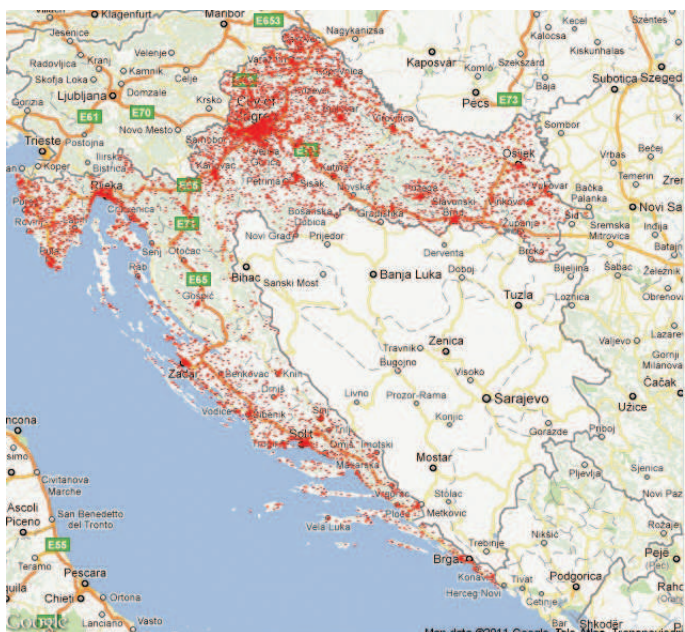

zbog upravljanja neosiguranim vozilom – kazne su od 5 do 20 tisuća kuna. MUP također ima ovlasti odjaviti vozilo bez vraćanja prometne dozvole i registracijskih pločica ako je od isteka proteklo više od jedne godine.

Također se kažnjava i vozač vozila kaznom u iznosu od 2.000 kuna ukoliko upravlja neregistriranim vozilom ili mu je isteklo važenje prometne dozvole za više od 15 dana.

„Jedan od ciljeva zajedničke akcije MUP-a i Hrvatskog ureda za osiguranje

je buđenje svijesti javnosti, osobito vozača, o neophodnosti osiguranja vozila. Naš je cilj smanjenje broja neregistriranih i neosiguranih vozila, tj. povećanje sigurnosti prometa na cestama uz edukaciju i podizanje svijesti građana vlasnika vozila o štetnim posljedicama posjedovanja i upravljanja neosiguranim i neregistriranim vozilima. Time želimo upozoriti i na neželjene posljedice koje se događaju onim vozačima čija neosigurana i tehnički neispravna vozila sudjeluju u prometnoj nesreći.” – kazao je Boris Orlović, načelnik Odjela za sigurnost cestovnog prometa MUP-a RH.

Vožnja i posjedovanje neosiguranog i neregistriranog, a neodjavljenog, motornog vozila njegovom vlasniku donosi brojne prekršajne kazne, a izostanak odgovarajućeg osiguranja od automobilske odgovornosti, može dovesti do katastrofalnog financijskog udara na imovinu vlasnika odnosno vozača takvog vozila.

Naime, u slučaju da vozač, upravljajući neosiguranim vozilom počinii štetu, koja se može mjeriti u milijunima kuna, Hrvatski ured za osiguranje će svim oštećenim

osobama – žrtvama prometne nesreće koju je skrivilo neosigurano vozilo, naknaditi štete, ali ima pravo potraživati naknadu cjelokupnog isplaćenog iznosa štete uvećanog

za eventualne troškove i kamate od te iste osobe koja je odgovorna za štetu, dakle od vozača odnosno vlasnika neosiguranog vozila.

Upravo ta činjenica govori da se pojedini vlasnik vozila, zbog izbjegavanja troška obveznog osiguranja – u prosječnom iznosu od oko 1.460 kuna godišnje, dovodi u izvjesnu situaciju da bude višestruko prekršajno kažnjavao te da se u konačnici izlaže opasnosti da sam snosi naknadu štete u prometnoj nesreći u potencijalno višemilijunskim iznosima.

„Usprkos naporima policije, još uvijek neprimjeren broj neregistriranih, neispravnih i neosiguranih vozila ugrožava sigurnost prometa na cestama za sve sudionike u prometu, nanosi velike materijalne gubitke građanima, gospodarstvu, državnom proračunu, osigurateljima i drugim subjektima, a može predstavljati značajnu smetnju europskom putu Republike Hrvatske. Stoga se Republika Hrvatska mora odrediti prema problemu neosiguranih vozila kao jednom od prioritarnih problema te upotrijebiti sva raspoloživa sredstva kako bi u cijelosti suzbila tu negativnu pojavu koja ugrožava ljudske živote te nanosi velike financijske gubitke.“ – zaključio je Hrvoje Pauković, direktor Hrvatskog ureda za osiguranje.

Suradnja HUO i CVH u akciji „STOP neosiguranim vozilima“

Centar za vozila je od početka sudjelovao i bio partner Hrvatskog ureda za osiguranje u akciji „STOP neosiguranim vozilima“. Kao i prije dvije godine, Hrvatski ured za osiguranje je tijekom listopada 2011. godine održao na seminaru CVH (prisustvovali su svi djelatnici CVH u 4 ciklusa) predavanje o problemu neosiguranih i neregistriranih vozila. Osim prezentacije pokazatelja rezultata navedene akcije, djelatnicima CVH je objašnjeno zašto su oni važan element u borbi za smanjenje broja neosiguranih vozila i zatražena je daljnja njihova pomoć na tom polju. Predloženo je da se svakom vlasniku vozila koji je bio neko vrijeme neosiguran prilikom obnove registracije uruči letak „Ostanite osigurani“. Na ovaj način bi se ciljano djelovalo samo na one koji se ne osiguravaju na vrijeme.

Preventivno-sigurnosna akcija "Dani tehničke ispravnosti vozila" – 21. do 26. 11. 2011.

U razdoblju od 21. do 26. studenog 2011. Hrvatski autoklub, Centar za vozila Hrvatske i Stanice za tehnički pregled vozila, pod pokroviteljstvom Nacionalnog programa za sigurnost cestovnog prometa, provode preventivno-sigurnosnu akciju

Dani tehničke ispravnosti vozila u sklopu koje će u svim Stanicama za tehnički pregled u Republici Hrvatskoj biti omogućeni besplatni tehnički pregledi za sve vlasnike vozila.

Cilj preventivno-sigurnosne akcije je ukazati vlasnicima vozila na važnost tehničke ispravnosti vozila u kontekstu cestovne sigurnosti, jer je vozilo, uz vozača i cestu, ključan čimbenik te sigurnosti.

Odluka o izmjeni Pravilnika o bazama podataka Hrvatskog ureda za osiguranje

Primjenom Pravilnika o bazama podataka Hrvatskog ureda za osiguranje, vezano uz Središnju evidenciju štetnika, uočen je problem koji je omogućavao osiguranicima izbjegavanje korekcije premijskog stupnja temeljem uvida u Središnju evidenciju štetnika (ako se korigira premijski stupanj na polici kojoj je skadenca prije formiranja nove Središnje evidencije štetnika, društvo za osiguranje koje radi obnovu osiguranja po toj polici nema saznanje o korekciji i osiguranik dobiva pogrešan premijski stupanj). Kako bi se ubuduće izbjegao opisani problem, bilo je potrebno izvršiti izmjenu Pravilnika o bazama podataka. Izmjenu je predložilo Povjerenstvo za praćenje tržišta osiguranja od automobilske odgovornosti, a s prijedlogom izmjene upoznata je Komisija za motorna vozila na sjednici održanoj 7. rujna 2011. godine te ga je prihvatila. Izmjena se sastojala

u tome što se sada Središnja evidencija štetnika može ažurirati i više puta godišnje, a odluku o ažuriranju tijekom godine donosi Komisija za motorna vozila prema utvrđenoj potrebi.

Upravni odbor Hrvatskog ureda za osiguranje donio je 9. rujna 2011. godine pisanim glasanjem Odluku o izmjeni Pravilnika o bazama podataka Hrvatskog ureda za osiguranje.

U skladu s usvojenom promjenom Pravilnika o bazama podataka HUO i s obzirom na veliki broj korigiranih polica obveznog osiguranja od AO koje će prije izrade nove Središnje evidencije štetnika početkom 2012. godine dospjeti na obnovu, Komisija za motorna vozila je na svojoj sjednici 7. rujna 2011. godine predložila da se odmah nadopuni Središnja evidencija štetnika s podacima o korigiranim policama. Hrvatski ured za osiguranje je 12. rujna 2011. godine stavio na raspolaganje svim društvima za osiguranje nadopunjenu Središnju evidenciju štetnika, uz rok za primjenu najkasnije do 15. rujna 2011. godine.

Centar za mirenje Hrvatskog ureda za osiguranje – međunarodni projekt „Independent Mediation Centres“

Na zamolbu Hrvatske udruge za mirenje, Centar za mirenje Hrvatskog ureda za osiguranje sudjelovao je u realizaciji međunarodnog projekta pod nazivom „Independent Mediation Centres“ za suce i odvjetnike s Kosova, prenošenjem znanja i iskustva o mirenju na području osigurateljnih i odštetnih odnosa.

Projekt je pokrenut u suradnji organizacija USAID-a i World Learning Kosovo u svrhu razvitka mirenja na Kosovu. Naime, mirenje je danas u svijetu općeprihvaćen način rješavanja sporova, koji svakako predstavlja željeni nivo pravne i opće svijesti građana svake pojedine države.

Pravnu regulativu i postupak mirenja u sporovima iz osigurateljnih i odštetnih odnosa, kao i rad Centra za mirenje, prezentirali su Vitimir Boić, predsjednik Županijskog suda u Velikoj Gorici i ujedno izmiritelj na Listi izmiritelja Centra za mirenje Hrvatskog ureda za osiguranje, te Nives Grgurić, tajnik Centra.

Izlaganje je pratila i predstavnik USAID-a, koja je posebno pozdravila činjenicu da hrvatska društva za osiguranje podržavaju razvijanje mirenja u sporovima iz osigurateljnih i odštetnih odnosa i na način da u cijelosti snose troškove postupka mirenja odnosno da je za oštećene fizičke i pravne osobe taj postupak besplatan.

Nova publikacija Hrvatskog ureda za osiguranje

Hrvatski ured za osiguranje izdao novu publikaciju
– Tržište osiguranja u RH u 2010. godini

Hrvatski ured za osiguranje objavio je u srpnju 2011. svoju novu publikaciju "Tržište osiguranja u RH za 2010."

U uvodnom dijelu ove publikacije dan je pregled osnovnih općih i makroekonomskih pokazatelja za Republiku Hrvatsku u 2010. godini te pregled kretanja na tržištu osiguranja za razdoblje 2003. – 2010.

Također, detaljno su razrađeni podaci po svim vrstama osiguranja na način da su dani pregledi osnovnih statističkih podataka za razdoblje 2003. – 2010., a za 2010. godinu dani su podaci na nivou rizika za svaku pojedinu vrstu osiguranja.

Drugi dio publikacije sadrži osnovne podatke o društvima za osiguranje koja djeluju na području Republike Hrvatske – podatke o osnivanju društva, o upravi društva, strukturi vlasništva, adresama podružnica, telefonima i dr., te najosnovnije podatke o njihovom poslovanju u 2010. godini.

Podaci korišteni kao podloga za izradu Publikacije prikupljeni su u sklopu projekta vođenja poslova statistike osiguranja Hrvatskog ureda za osiguranje, koji je započeo krajem 2007. godine, i rezultat su dostavljenih statističkih podataka direktno od društava za osiguranje, a odnose se na 2007., 2008. 2009. i 2010. godinu.

Publikacija je izrađena s ciljem da se cjelokupnoj osigurateljnoj javnosti približe relevantni podaci i omogući analiza kretanja na tržištu osiguranja u Hrvatskoj.

Publikacija je dostupna i na web stranicama Hrvatskog ureda za osiguranje:
www.huo.hr

Iz rada stalnih stručnih komisija pri HUO

KOMISIJA ZA TRANSPORTNA I KREDITNA OSIGURANJA

Sjednica Komisije za transportna i kreditna osiguranja održana je **2. svibnja 2011.**

Zaključci:

■ **Obvezno osiguranje zrakoplova sukladno Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu – upit Agencije za civilno zrakoplovstvo**

Članovi Komisije očitovali su se na upit Agencije za civilno zrakoplovstvo od 19. travnja 2011. koji se tiče visine i iznosa premija obveznog osiguranja zrakoplova sukladno Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu.

G. Zaninović je naglasio da su premijski sustav utvrdili osiguratelji, članovi Hrvatskog ureda za osiguranje a odobreni su od Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, i da je teško komentirati da li je u nekim zemljama i zašto (kao što se u upitu Agencije navodi) premija niža ili viša od premija koje se za slične letjelice obračunavaju u Republici Hrvatskoj. Zaključeno je da je stav Agencije za civilno zrakoplovstvo prenese članovima, kako bi se utvrdila konkurentnost premija. Također je potvrđeno da se ne bi trebale sklapati police osiguranja za period kraći od jedne godine.

Zaključeno je da se u smislu navedenog Agenciji za civilno zrakoplovstvo pošalje odgovor.

■ **CEA - europska kretanja u području osiguranja zračnog prometa**

Članovi Komisije upoznati su sa EU trendovima u području osiguranja zračnog prometa koje je objavila ih je CEA za svoje članove:

- NLI-10-007 CEA reply to the European Commission consultation on air passengers' rights
- NLI-11-023 Airline Insolvency meeting minutes for 30 March stakeholder hearing 2011-01292.

■ G. Zoran **Zaninović** predložio je da se podaci o transportnim osiguranjima ubuduće u izvješćima zasebno iskazuju i grupiraju za letjelice, plovila i putnika u javnom prometu. Predloženo je, da se uz suglasnost društava dostavlja posebna tablica, u ko-

joj bi bio naveden zbroj ovih rizika. Također je predloženo da se sa Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga utvrdi klasifikacija dostavljanja takvih podataka.

G. Hrvoje Pauković pozvao je članove Komisije da se uključe u rad Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju.

KOMISIJA ZA MOTORNA VOZILA

Sjednice Komisije za motorna vozila održane su 28. lipnja i 7. rujna 2011., a najznačajnije točke o kojima se raspravljalo, te doneseni zaključci bile su:

Zaključak Komisije za
motorna vozila od
28.06.2011.

OKR-47/2011 od 30. 06.
2011.

■ Sjednica Komisije za motorna vozila od 28. lipnja 2011.

- **Dopuna i revizija načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti**

S obzirom na učestalost upita sa terena, naročito od strane ugovaratelja osiguranja i osiguranika, članovi Komisije su dopunili i revidirali Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti koja će putem okružnice biti dostavljena svim društvima za osiguranje koji se bave osiguranjem od automobilske odgovornosti, uz napomenu da su za tumačenje primjene odredbi vlastitih Uvjeta za obvezno osiguranje od AO nadležna isključivo društva za osiguranje.

- **Izvješće Radne grupe za razmatranje prijedloga Hrvatskih cestovnih prijevoznika i klastera o sastanku održanom dana 18. svibnja 2011.**

G. Kanižanec je izvijestio članove o sastanku Radne grupe KMV za razmatranje prijedloga Hrvatskih cestovnih prijevoznika i klastera održanom 18. svibnja 2011. sa predstavnicima HCP-a a na kojem je sudjelovao i predstavnik Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Prema dogovoru sa sastanka HCP je imenovao svoje predstavnike u Radnu grupu za razmatranje prijedloga koordinacije Hrvatskih cestovnih prijevozničkih udruga i klastera (Anđa Đogaš, Goran Pejić, Anton Kolak), a koordinacijom predsjednika i pojedinih članova Komisije za motorna vozila te odlukom direktora HUO imenovani su članovi Radne skupine HUO – Dunja Vajić, Anita Sokić i Krešimir Kanižanec. Članovi RS HUO održali su sastanak 07. 06. 2011. Nadalje, članovi su izviješćeni da će Centar za vozila Hrvatske dostaviti HUO podatak o udjelu sedlastih tegljača u premijskoj grupi teretnih vozila. Također je pozvao i ostale članove Komisije da se ukoliko žele uključe u rad Radne grupe.

- **Prezentacija: „Obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti: bonus-malus sustav u Republici Austriji“**

G. Blažević iz Grawe osiguranja d.d. članovima Komisije je prezentirao bonus/malus sustav u Republici Austriji te predložio osnivanje Radne grupe za organiziranje vanjskog bonus/malus sustava putem HUO koji bi se primjenjivao u RH po nastupu pune liberalizacije osiguranja od automobilske odgovornosti.

- **Suradnja sa CVH primjena i korištenje Kataloga orijentacijskih cijena i tehničkih podataka vozila – CVH.kat**

Članovima je dan kratki podsjetnik na održanu prezentaciju CVH-a na Komisiji u travnju 2011. vezanu uz zajedničku platformu šifarnika za motorna vozila (vrsta vozila, marka vozila, tip i model vozila). U prezentaciji su ukratko bile navedene i mogućnosti koje pruža on-line web katalog, kao i primjena JOM-a. Budući da je zaključak Komisije bio da je potrebno definirati tehničke aspekte potrebne za primjenu šifarnika i drugih oblika suradnje sa CVH, članovi su opetovano pozvani da dostave prijedloge i primjedbe.

- **Osiguranje starodobnih vozila**

Članovi su obaviješteni o problemu certificiranja i registracije starodobnih vozila koji je nastao između registriranih oldtimer saveza i unatoč tome što je od strane Ministarstva unutarnjih poslova učinjeno sve da se taj problem riješi. Budući da su navedenim stanjem osiguratelji u nemogućnosti prilikom osiguranja utvrditi da li se zaista radi o starodobnom vozilu, dogovoreno je da društva i nadalje primjenjuju praksu članstva u oldtimer klubovima kao osnovicu za priznavanje posebnih prava za starodobna vozila sukladno vlastitim cjenicima premija.

■ Sjednica Komisije za motorna vozila od 7. rujna 2011.

Odluka o izmjenama Pravilnika o bazama podataka Hrvatskog ureda za osiguranje
 -obavijest o usvajanju odluke pisanim glasanjem
 -izmjena upute za Središnju evidenciju štetnika
 -obavijest o nadopunjenoj Središnjoj evidenciji štetnika

OKR 56/2011 od 12. 09. 2011.

- **Središnja evidencija štetnika – obnova više puta godišnje**

Napretkom komunikacijskih tehnologija stekli su se uvjeti za obnovom i ažuriranjem Središnje evidencije štetnika pri Hrvatskom uredu za osiguranje više puta godišnje, o čemu je već u nekoliko navrata raspravljano. Međutim, djelovanjem Povjerenstva za praćenje tržišta osiguranja od automobilske odgovornosti detektirane su i izvršene znatne

korekcije premijskog stupnja na policama AO koje su nastale nakon distribucije baze štetnika za police izdane u prethodnoj godini i koje društvima za osiguranje nisu, a trebale bi biti, dostupne u trenutku obnove osiguranja. Zbog toga je zaključeno da će Komisija uputiti Upravnom odboru HUO prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o bazama podataka na usvajanje, kako bi se prema potrebi društvima distribuirala ažurirana baza podataka Središnje evidencije štetnika.

KOMISIJA ZA OBVEZNA OSIGURANJA OD ODGOVORNOSTI IZ DJELATNOSTI

Sjednice Komisije za obvezna osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti održane 4. srpnja i 13. rujna 2011., a najznačajnije točke o kojima se raspravljalo te doneseni zaključci vezani uz obe sjednice bile su:

- **Izrada prijedloga Uvjeta za osiguranje od odgovornosti javnih ovršitelja**

Članovima Komisije prethodno je dostavljen nacrt prijedloga Uvjeta za osiguranje od odgovornosti javnih ovršitelja koji je izradio g. Domagoj Kuhar (Grawe osiguranje d.d.) u skladu s člankom 40. stavak 8. Zakona o javnim ovršiteljima (NN 139/2010). Tijekom rasprave, zaključeno je da se još jednom razmotre pitanja vezana uz moguće štete koje može prouzročiti javni ovršitelj u svojoj djelatnosti, odnosno obuhvat rizika koji se pokrivaju ovim osiguranjem, kao npr. štete na stvarima do kojih može doći pri provođenju ovrhe, odnosno štete na stvarima vlasnika koji nije ovršenik ali su se našle u prostoru ovršenika (npr. stvari u leasingu).

Sjednici održanoj 13. rujna 2011. prisustvovao je i g. Vitomir Boić, predsjednik Županijskog suda u Velikoj Gorici. Dogovoreno je da će se još kontaktirati radi mišljenja Ministarstvo pravosuđa s obzirom da je i Ministarstvo pravosuđa, uz Hrvatsku javnoovršiteljsku komoru jedan od donosioca Uvjeta, pogotovo jer je javnoovršiteljska komora tek u osnivanju a njene funkcije za sada obavlja Ministarstvo pravosuđa. Također će se putem Ministarstva pokušati pribaviti Uvjete koji se primjenjuju u zemljama koje poznaju institut odgovornosti javnih ovršitelja – Makedonija i Nizozemska.

Za informaciju su navedeni brojevi Narodnih novina u kojima su objavljeni Zakoni i Pravilnici vezani uz javnoovršiteljsku djelatnost: NN 139/10.; 41/11.; 47/11.; 72/11.; 76/11.; 82/11.; 91/11.

- **Izrada prijedloga novih Uvjeta za osiguranje od odgovornosti odvjetnika**

Članovima Komisije je prethodno dostavljen radni prijedlog teksta Uvjeta za osiguranje od odgovornosti odvjetnika, koje je izradio g. Siniša Radaković (Allianz osiguranje d.d.) u skladu s člankom 44. Zakona o odvjetništvu (NN 9/94) sa svim izmjenama i dopunama zaključno sa Izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu (NN 18/2011), te je u tom smislu definiran tekst preambule

U skladu s člankom 44. Zakona o odvjetništvu (NN 9/94) sa svim izmjenama i dopunama zaključno sa Izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu (NN 18/2011) – članovi Hrvatskog ureda za osiguranje, Hrvatska odvjetnička komora i Ministarstvo pravosuđa donose Uvjete za osiguranje od odgovornosti odvjetnika koji stupaju na snagu i primjenjuju se s danom prihvatanja od strane Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje te Hrvatske odvjetničke komore.

Članovi su pozvani da dostave svoje primjedbe za slijedeću sjednicu Komisije na kojoj će se utvrditi konačni tekst prijedloga Uvjeta za osiguranje od odgovornosti odvjetnika i koji će biti dostavljen Ministarstvu pravosuđa i Hrvatskoj odvjetničkoj komori na mišljenje i suglasnost.

KOMISIJA ZA STATISTIKU I NORMIZACIJU

Sjednice Komisije za statistiku i normizaciju na koje su pozvani i članovi Radne grupe Hrvatskog aktuarskog društva za suradnju s HUO, održane su 17. lipnja i 7. rujna 2011.

■ Sjednica Komisije za statistiku i normizaciju od 17. lipnja 2011.

- **Statistička obrada i izvješće o podacima prikupljenim za 2009. i 2010. godinu:**

- a. podaci o štetnim događajima i pripadajućim policama
- b. podaci o štetnim događajima po registracijskim zonama
- c. podaci iz trokuta šteta

Članovima su prezentirani rezultati analize dostavljenih podataka za 2009. i 2010. godinu.

Analizom su bili obuhvaćeni slijedeći podaci:

- Analitički podaci:
 - a) podaci o štetnim događajima i pripadajućim policama
 - b) podaci o štetnim događajima po registracijskim zonama
- Sintetički podaci:
 - c) podaci iz trokuta šteta.

Analiza je rađena na način da su se uspoređivali sumirani analitički podaci s odgovarajućim sintetičkim podacima po društvima za osiguranje i ukupno. Unutar podataka o štetnim događajima i pripadajućim policama sumirani su podaci po slijedećim poljima:

Likvidirani iznos – stvari

Likvidirani iznos – osobe

Likvidirani iznos – troškovi i kamate

Iznos pričuve – stvari

Iznos pričuve – osobe

Navedeni podaci uspoređeni su s podacima iz odgovarajućih trokuta šteta.

Unutar podataka o štetnim događajima po registracijskim zonama sumirani su podaci o likvidiranim iznosima i iznosima pričuve, te uspoređeni s odgovarajućim podacima iz trokuta šteta. Na ovaj način napravljeno je 7 tablica u kojima je po društvima za osiguranje bio prikazan omjer podatka dobivenog sumiranjem analitičkih podataka i odgovarajućeg podatka iz trokuta šteta. Ako je društvo za osiguranje dostavilo ispravne podatke u tablici se pojavila jedinica.

Nakon prezentacije i kraće diskusije, članovi Komisije za statistiku zaključili su da je rezultate analize potrebno dostaviti svim društvima za osiguranje (svako društvo za osiguranje dobiva rezultate analize samo za svoje podatke) uz opis načina na koje je analiza provedena, te će se društvima za osiguranje dati rok do 20.07.2011. godine za slanje eventualnih ispravka podataka.

- Sjednica Komisije za statistiku i normizaciju od 7. rujna 2011. sa izdvojenim značajnijim točkama dnevnog reda

- **Razmatranje prijedloga o prikupljanju statističkih podataka o novosklopljenim životnim osiguranjima na mjesečnoj bazi i objavi po društvima za osiguranje**

Obrazloženje: Navedeni podaci se već prikupljaju na kvartalnoj razini (obrazac HUOS_1) i objavljuju skupno, ali ne po društvima za osiguranje. Postoji suglasnost osiguratelja za objavljivanje podataka po društvima samo na razini skupine osiguranja. Potrebno je utvrditi da li podatke skupljati i na mjesečnoj razini te do koje razine (vrste, rizici) objavljivati po društvima za osiguranje.

- **Razmatranje prijedloga Komisije za transportna i kreditna osiguranja o proširenju prikupljanja statističkih podataka pod vrstom 13 - ostala osiguranja od odgovornosti**

Obrazloženje: Predlaže se dodavanje dva nova rizika i to ostala osiguranja od odgovornosti u osiguranju imovine te ostala osiguranja od odgovornosti u osiguranju transporta.

- **Redefiniranje prikupljanja i objave svih statističkih podataka HUO.**

Izvod iz važnijih okružnica

Novi Kazneni zakon – djelo zlouporabe osiguranja

Zaključak Komisije za
motorna vozila od
28.06.2011.

OKR-47/2011 od 30. 06.
2011.

Hrvatski sabor na sjednici održanoj 21. listopada 2011. godine jednoglasno je usvojio novi Kazneni zakon koji se počinje primjenjivati od 1. siječnja 2013. godine.

Novim Kaznenim zakonom u potpunosti je prihvaćen prijedlog Hrvatskog ureda za osiguranje u odnosu na izmjenu članka 225. Kaznenog zakona.

Uspješnom implementacijom predloženog rješenja u nacrt novog zakonskog teksta postigla se izmjena starog zakonskog rješenja iz čl. 225. Kaznenog zakona koje se tijekom vremena pokazalo nesvrhovitim i neprovedivim.

Naime, novom zakonskom formulacijom izostalo je prijavljivanje štete kao pretpostavka dovršetka kaznenog djela. Dodavanjem prijavljivanja štete u odredbu starog čl. 225. Kaznenog zakona kao obilježja kaznenog djela bio je izigran ratio legis iste odredbe (kažnjavanje već i pripremnih radnji prijevare). Kazneno djelo zlouporabe osiguranja bilo je zamišljeno kao *lex specialis* u odnosu na kazneno djelo prijevare (koje je bilo regulirano odredbom čl. 224. starog Kaznenog zakona) pa je na taj način u praksi stvorena zbrka, jer se istim ili jednakim kaznenopravnim postupanjem ostvarivao pokušaj prijevare i dovršilo djelo zlouporaba osiguranja. Iz navedenog razloga su riječi: „i zatim prijavi štetu“ brisane iz odredbe čl. 225. Kaznenog zakona, odnosno nisu unesene u nove odredbe čl. 238. st. 1. i 2. Kaznenog zakona.

Kazneno djelo zlouporabe osiguranja je supsidijarnog karaktera u odnosu na kazneno djelo prijevare, te će, dakle, postojati samo ukoliko počinitelj nije ni počeo ostvarivati obilježja kaznenog djela prijevare (čl. 224. starog Kaznenog zakona i čl. 229. novog Kaznenog zakona). Na ovaj način u cijelosti je usvojeno rješenje odredbe čl. 151. austrijskog Kaznenog zakona koja odredba zlouporabe osiguranja također ne obuhvaća prijavljivanje obzirom da prijavljivanjem štete počinitelj ulazi u stadij pokušaja prijevare. U stavcima 1. i 2. opis djela je proširen tako da obuhvaća i radnje kojima se ide za time da se davanja iz osiguranja pribave drugome (čime je u potpunosti preuzeto rješenje iz austrijskog i njemačkog Kaznenog zakona). Iz teksta stavka 2. ispušteno je „tjelesno oštećenje“ obzirom da je već obuhvaćeno tjelesnom ozljedom.

Također je potrebno napomenuti kako je dodatno ostvareno i dobro zakonsko rješenje koje nije bilo sadržano u prvotnom zahtjevu Naslova, a koje rješenje je predložila sama Radna skupina, a odnosi se na način pokretanja kaznenog postupka u slučaju postojanja sumnje na počinjenje kaznenog djela zlouporabe osiguranja iz čl. 238. stavka 2. (čl. 225. st. 2. i 4. starog Zakona).

Naime, kazneni postupci u slučaju postojanja osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela iz st. 1. i 2. pokretali su se isključivo temeljem prijedloga.

Novo zakonsko rješenje sadržano je u odredbi čl. 238. stavka 2. Kaznenog zakona iz koje je razvidno kako se kazneno djelo iz čl. 238. stavka 1. (ranije čl. 225. stavak 1.) progoni povodom prijedloga, dok je ovakvo u suštini staro zakonsko uređenje izostalo za kazneno djelo iz čl. 238. stavka 2. (ranije čl. 225. stavak 2.).

Navedeno iz razloga što je postignuto pozitivno rješenje da se kazneni postupak zbog postojanja osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela iz čl. 238. stavka 2. pokreće po službenoj dužnosti (ex offi), obzirom da se u tom slučaju radi o povredi najviših vrednota Ustavnog poretka RH koje posebno štiti Ustav RH (ljudskog tijela i zdravlja).

Mišljenja smo kako je na ovaj način postignuta svrha funkcionalnosti i maksimalne provedivosti ovakvog rješenja u praksi.

Naime, u slučaju sumnje na postojanje kaznenog djela opisanog u novom čl. 238. stavku 1. (stari čl. 225. stavak 1.) redarstvene vlasti i tijela progona nemaju praktične mogućnosti njegovog saznanja, pa je potrebno da ih se o eventualnom njegovom počinjenju obavijesti.

Međutim, u slučaju postojanja najprije osnova, a potom i osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela opisanog u novom čl. 238. stavku 2. (stari čl. 225. stavak 2.) Kaznenog zakona (slučaj povrede osobe – njezinog tijela i zdravlja), tijela progona imaju mogućnost dobivanja saznanja za eventualno počinjenje istog, pa stoga i mogućnost samostalnog procesuiranja.

Tekst čl. 238. novog Kaznenog zakona:

Zlouporaba osiguranja
Članak 238.

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi osigurninu uništi, ošteti ili sakrije stvar

koja je osigurana protiv uništenja, oštećenja, gubitka ili krađe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi pravo iz osiguranja, socijalnog osiguranja ili socijalne skrbi hini bolest, tjelesno ozlijedi sebe ili drugoga ili sebi ili drugome naruši zdravlje.

Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011. – 2020. godine

Kao što je poznato, Vlada Republike Hrvatske Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011.–2020. godine donijela je 14. travnja 2011. godine i objavljen je u Narodnim novinama br. 59/2011 (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_05_59_1321.html).

Nacionalni program
sigurnosti cestovnog pro-
meta Republike Hrvatske
2011. – 2020. godine

OKR-10-2/2011
od 18. 07. 2011

Dana 14. srpnja 2011. godine održana prva sjednica Radne skupine na kojoj je prezentiran navedeni Nacionalni program.

Iako je usvojenim Nacionalnim programom predviđeno da se zatraže sredstva od društava za osiguranje, zasada nema službenih kontakata glede tog pitanja već je komunikacija usmjerena na daljnju provedbu akcije „Stop neo-sigurnim vozilima“.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama

Zaključak Komisije za
motorna vozila od
28.06.2011.

OKR-47/2011 od 30. 06.
2011.

Hrvatski sabor na sjednici održanoj 17. lipnja 2011. godine proglasio je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 74/11), koji stupa na snagu 09. srpnja 2011. godine.

Izmjenama i dopunama Zakona preciznije je regulirana problematika prometa na cestama, a posebno ukazujemo na promjene u segmentu registracije i odjave vozila. Naime, sukladno novoj zakonskoj regulativi, Ministarstvo

unutarnjih poslova odjaviti će **bez provođenja posebnog postupka** vozilo bez prometne dozvole, knjižice vozila i registarskih pločica ako je važenje prometne dozvole isteklo prije više od jedne godine.

Također, usvojene su i izmjene koje zahtijevaju višu razinu odgovornosti u dijelu Zakona kojim se regulira kretanje pješaka i biciklista, korištenje zaštitne kacige i reflektirajućeg prsluka, što bi trebalo znatno doprinijeti povećanju razine sigurnosti ovih sudionika u prometu.

Sukladno Odluci Ustavnog suda RH broj: U-I-3084/08, od 07. travnja 2010. propisuju se koncentracije alkohola koje pojedine kategorije vozača smiju imati.

Usklađivanjem s Direktivom 126/2006/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća uvedene su nove D1 i D1+E kategorije vozila, te je M kategorija vozila zamijenjena AM kategorijom vozila.

Pregled važnijih članaka navedenog zakona:

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 74/2011)

- uvodi se nova definicija pješaka na način da je brisana cijela dosadašnja nepotrebno opsežna odredba (pješak je osoba koja sudjeluje u prometu, a ne upravlja vozilom niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, osoba koja vlastitom snagom gura ili vuče ručna kolica, zaprežno vozilo ili motorno vozilo, dječje prijevozno sredstvo, bicikl ili prijevozno sredstvo na osobni ili motorni pogon za osobe s invaliditetom ili starije osobe, ako se pritom kreće brzinom čovječjeg hoda te osoba koja klizi klizaljkama, skijama ili saonicama, ili se vozi na kotaljkama, skateboardu i sl.), te se jasno i kratko definira:

pješak je osoba koja sudjeluje u prometu, a nije vozač niti putnik u vozilu ili na vozilu

- članak 5. dopunjuje se novim stavkom 13. kojim se ustanovljuje **obveza MUP-a na dostavu podataka o vlasnicima odnosno korisnicima vozila na temelju ugovora o leasingu jedinicama lokalne samouprave** i pravnim osobama koje one odrede **radi obavljanja poslova nadzora i premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila**

- obzirom na brojne nesreće na hrvatskim cestama nastale zbog vožnje u surotnom smjeru (pogotovo na autocestama), u čl. 49. dodan je novi stavak 5. kojim se visokom novčanom kaznom u rasponu od **5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od 60 dana** kažnjava vozač koji se na **autocesti, brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila** kreće u **suprotnom ili zabranjenom smjeru**
- **povišene su novčane kazne sa 2.000,00 na 3.000,00 kuna** za prekršaje koji se odnose na:
 - **propuštanje vozila i prednost prolaska**
 - **pretjecanje i obilaženje**
- za **nepropisno otvaranje vrata na zaustavljenom ili parkiranom vozilu** (najčešći oblik ugrožavanja od strane vozača ili putnika u trenutku nailaska drugog vozila), nepropisno učvršćivanje, utovar ili istovar predmeta **kažnjava** se ne samo vozač nego i bilo koja **osoba** (ranije samo vozač)
- u članku 82. st. 1. dodaje se nova točka 12. kojom se **zabranjuje zaustavljanje i parkiranje vozila obzirom na širinu preostalog slobodnog prostora**
- uvodi se **obveza vozača bicikala na nošenje reflektirajućeg prsluka ili reflektirajuće biciklističke odjeće** na **javnoj cesti u naselju i izvan naselja** (ranije samo izvan naselja) – čl. 113.
- dužnost nošenja propisane, **homologirane** i uredno pričvršćene **zaštitne kacige** izrijekom se proširuje i na **vozača i osobe koje se prevoze lakim četverociklom bez zaštitne kabine i četverocikla bez zaštitne kabine** – čl.114.
- **pješak** koji se **kreće noću, a danju u slučaju smanjene vidljivosti, kolnikom u naselju i izvan naselja** (ranije samo izvan naselja) mora biti **označen izvorom svjetlosti ili reflektirajućim materijalom** – čl.127. novi stavak 3.
- pojačava se zaštita sigurnosti prometa koji može ugroziti **alkoholizirana osoba (iznad 0,50 g/kg) odnosno osoba pod utjecajem droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti, a koja osoba se prevozi biciklom, mopedom i motociklom**, na način da se navedenim prijevoznim sredstvima takve osobe ne smiju prevoziti – čl. 161. st. 3.

- u čl. 181. terminološki novi termin **droga i lijekova koji „utječu na psihofizičke sposobnosti i sposobnosti upravljanja vozilom“** (ranije „koji se ne smiju uzimati za vrijeme vožnje ili određeno vrijeme prije započinjanja vožnje“, **ra niji termin „opojne droge“ zamijenjen terminom „droge“** sukladno Za konu o suzbijanju zlouporaba droga) – sve navedeno u cijelom tekstu zakona
- izmijenjen je **čl. 199.**, te se **sukladno Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-3084/08 od 07. travnja 2010. godine propisuju koncen tracije alkohola koje pojedine kategorije vozača smiju imati:**

Tako je za vozače profesionalnih kategorija C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E i H, mlade vozače i vozače vozila B kategorije kojima je upravljanje vozilom osnovno zanimanje (taksisti, vozači hitne pomoći, vozači u tvrtkama i tijelima državne vlasti itd.), u vrijeme kada obavljaju te poslove propisano da uopće ne smiju u krvi imati alkohola niti imati u organizmu droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.

Za ostale vozače propisano je da ne smiju upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako u organizmu imaju droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako u krvi imaju alkohola iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

- čl. 216. st. 2. određuje se **minimalna dob od navršениh 21 godine za uprav ljanje novouvedenih D1 i D1+E kategorija vozila**
- u čl. 217. **uvode se nove kategorije vozila D1** u koje spadaju **motorna vozila projektirana i izrađena za prijevoz najviše 16 putnika uz vozača i čija maksimalna duljina nije veća od 8 m;**

motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg i **D1+E** u koje spadaju **kombinacije voz ila kada vučno vozilo kategorije D1 i njegova prikolica ima najveću dopuštenu masu veću od 750 kg**, ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o tipnom odobrenju za navedena vozila

- čl. 219. st. 5. propisuje se posjedovanje vozačke dozvole kategorije C najmanje dvije godine kao **uvjet za stjecanje prava na upravljanje vozilima D1 i D1+E** kategorije

- izmijenjena je odredba čl. 220. te se određuje pravo upravljanja vozilima "nižih" kategorija na temelju prava upravljanja kategorijama D1 i D1+E.
- odredbom stavka 6. članka 220. određuje se pravo upravljanja lakim četverociklom ukoliko vozač posjeduje vozačku dozvolu AM kategorije i pravo upravljanja četverociklom ukoliko vozač posjeduje vozačku dozvolu B kategorije
- mijenja se odredba članka 221. stavka 1. i 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama kojima se propisuju **ograničenja najveće dopuštene brzine kojom mladi vozači smiju upravljati**
- **vozilom u prometu na cesti**, te se od tih ograničenja **izuzima moped**, koji sukladno svojim konstrukcijskim karakteristikama, može razviti brzinu od najviše 50 km/h.

U stavku 3. jasnije se definira vrsta vozila (osobni automobil) na koju se odnosi posebno ograničenje snage motora vozila B kategorije kojim u prometu na cesti smije upravljati mladi vozač, te se isto **povisuje na 80 kW**, za razliku od do sada propisanih 75kW, kako bi se obuhvatio širi krug osobnih automobila kojim mladi vozači smiju upravljati, a bez ugrožavanja sigurnosti prometa na cestama

- mijenja se **rok važenja međunarodne vozačke dozvole sa pet na tri godine**, sukladno Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-I-3084/08 od 07. travnja 2010. – čl.228.
- mijenja se odredba članka 251. te se propisuje da će **MUP ODJAVITI BEZ PROVOĐENJA POSEBNOG POSTUPKA VOZILA BEZ PROMETNE DOZVOLE, KNJIŽICE VOZILA I REGISTARSKIH PLOČICA AKO JE VAŽENJE PROMETNE DOZVOLE ISTEKLO PRIJE VIŠE OD JEDNE GODINE** (do sada, tek nakon provođenja posebnog postupka)
- u cijelom tekstu zakona riječi: „**M kategorija vozila**“ (mopedi i motokultivatori) zamjenjuju riječima: „**AM kategorija vozila**“, radi usklađivanja s Direktivom 126/2006/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća
- u cijelom tekstu zakona riječi: „uređaj kojim se daju prometni znakovi trobojnim prometnim svjetlima crvene, žute i zelene boje“ zamjenjuju „semafor“

Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti – revizija

Zaključak Komisije za motorna vozila od 28. 06. 2011.

Komisija za motorna vozila na sjednici održanoj 28. 06. 2011. godine dopunila je i revidirala **Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osi-**

Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti – revizija

OKR-47/2011
od 30. 06. 2011.

guranju od automobilske odgovornosti; uz napomenu da su **za tumačenje primjene odredbi vlastitih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i premijskih sustava/cjenika premija nadležna isključivo društava za osiguranje.**

Međutim, s obzirom na povećanu učestalost upita sa terena – od strane zastupnika osiguratelja i ugovaratelja osiguranja o primjeni bonus/malus sustava u rjeđim specifičnim situacijama, kao i potrebe kontrole primjene bonus/malus sustava, Komisija za motorna vozila razmotrila je na sjednici održanoj 28. listopada 2011. Načela u primjeni, te dala potrebna stručna tumačenja za daljnju primjenu.

NAČELA POSTUPANJA U PRIMJENI BONUS/MALUS SUSTAVA U OBVEZNOM OSIGURANJU OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

Stručna tumačenja Komisije za motorna vozila sa sjednice održane 28. lipnja 2011. godine

Objavljivanjem ovih Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti Hrvatski ured za osiguranje ne preporučuje njihovu doslovnu primjenu.

Društva za osiguranje koja provode obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj, nadležna su za tumačenje primjene odredbi Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i premijskih sustava/cjenika premija koja primjenjuju.

Ova tumačenja treba shvatiti, u okviru zakonskih odredbi, kao reviziju tumačenja Komisije za motorna vozila **od 18.03.10. - OKR-17/2010-3 HP/KK**, a izrađena su

sukladno traženjima osiguratelja, ugovaratelja osiguranja, te za potrebe kontrole primjene premijskih sustava/cjenika premija društava za osiguranje.

- **Vozila na elektromotorni pogon**

Osiguranje vozila koja koriste elektromotor za pogon nije riješeno na primjeren način. Premijski sustavi predviđaju samo osiguranje lakih četvorocikla i četvorocikla koji se pokreću na električni pogon, a koji spadaju u premijsku grupu „MOPEDI i MOTOCIKLI“. Premija se u toj premijskog grupi određuje na temelju zapremine motora koja se mjeri u „cm³“, dok se snaga elektromotora mjeri u kW. Kako bi prevladali navedenu situaciju, koja bi bila u primjeni do suštinskog rješenja za vozila koja imaju elektromotorni pogon, predlažemo, kao prelazno razdoblje, da se osiguranja takvih vozila obavljaju prema sljedećoj tablici:

Snaga elektromotora	Ekvivalentni radni obujam motora
kW	cm ³
do 4	do 50
preko 4 – 10	preko 50 – 100
preko 10 – 18	preko 100 – 175
preko 18 – 26	preko 175 – 250
preko 26 – 35	preko 250 – 500
preko 35 – 45	preko 500 – 750
preko 45 – 60	preko 750 – 1000
preko 60	preko 1000

- Osnovno pravilo u primjeni bonusa i malusa

Osnovno pravilo za ispravnu primjenu BONUS – MALUS sustava dano je u okviru odredbi o bonusu i malusu Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, koji je svaki osiguratelj dužan uručiti ugovaratelju osiguranja prilikom sklapanja ugovora odnosno izdavanja police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Bonus, odnosno malus u pravilu je vezan za konkretno vozilo osiguranika. Kada osiguranik sklopi osiguranje za vozilo prvi puta, plaća premiju osnovnog 10. stupnja. Ako je vozilo bilo osigurano najmanje godinu dana i ako u razdoblju promatranja nije bilo prijavljenih šteta, osiguraniku se za slijedeću godinu odobrava jedan premijski stupanj niže, najviše do 1. stupnja.

To znači da svako vozilo ima svoju povijest bonusa odnosno malusa koja započinje njegovom prvom registracijom i osiguranjem njegovog vlasnika sve dok nije otuđeno ili objavljeno sa vlasnika (osiguranika). Odstupanje od osnovnog pravila može biti navedeno u okviru ostalih odredbi o bonusu i malusu Uvjeta i tumačenjima danim od strane Komisije za motorna vozila.

1.0 Opće napomene:

- 1.1** Kod promjene vlasništva vozila pravo na bonus, uz određene uvjete, može se prenijeti za vozila koja se vode u popisu dugotrajne imovine:
 - 1.1.1** Obrta
 - 1.1.2** Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)
 - 1.1.3** Trgovačkog društva
- 1.2** Bonus se NE može darovati niti prodati. Bonus se stiče, u pravilu, na način da se vozilo koristi bez štetnih događaja.
- 1.3** Dokumenti temeljem kojih se ostvaruje neko pravo, a koje pravo proizlazi iz Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti su **izvornik/ovjerena preslika** računa, ugovora, knjižice vozila, prometne dozvole, obrazac popisa dugotrajne imovine i drugi dokumenti.
- 1.4** Dokumenti iz točke 1.3 prilažu se uz policu osiguranja na način da zastupnik osiguravajućeg društva kopira relevantne dokumente, stavlja zabilješku na njih da je preslika istovjetna izvorniku, što ovjerava svojim čitkim potpisom.
- 1.5** Vlasništvo vozila dokazuje se knjižicom vozila ili drugim dokumentom ako knjižica vozila još nije izdana (račun, ...).
- 1.6** Vlasništvo vozila – Otuđenje vozila:
 - 1.6.1** Vozilo se registrira na ime vlasnika vozila. Ako je vozilo vlasništvo nekoliko osoba, registrira se na ime jedne od tih osoba sukladno pisanoj izjavi koju vlasnici daju nadležnom tijelu. Podaci o vlasniku vozila i promjene vlasnik evidentiraju se u knjižici vozila (Pravilnik o registraciji i označavanju vozila te njegove izmjene i dopune);
 - 1.6.2** Otuđenje vozila **prodajom** ili **darovanjem**, fizička osoba dokazuje, originalom ili ovjerenom preslikom ugovora (kupoprodajni, darovni);
 - 1.6.3** U slučaju **komisione prodaje** vozila, obzirom na samu prirodu komisije prodaje, otuđenje vozila dokazuje se ugovorom o komisionoj prodaji

(sporazumom i sl.) i potvrdom da je isplaćen iznos iz ugovora za predmetno vozilo (potvrda o plaćanju, uplata na račun i dr.);

1.6.4 U slučaju **posredovanja** u prodaji vozila, posrednik izdaje dokument (uobičajenog naziva „POSREDOVANJE U PRODAJI UPOTREBLJAVANOG VOZILA“) iz kojeg je razvidno tko je prijašnji vlasnik (prodavatelj), tko je kupac vozila, kupoprodajna cijena i ostali elementi koji determiniraju vozila. Takav dokument priznaje porezna uprava za plaćanje poreza, a istim se dokazuje otuđenje vozila;

1.6.5 Otuđenje vozila prodajom, pravna osoba dokazuje fakturom ili računom R-1 koji ispostavlja kupcu;

1.6.6 Otuđenje vozila u slučaju **ovršnog postupka**, dokazuje se pravomoćnom ovršnom ispravom, sukladno odredbama Pravilnika o registraciji i označavanju vozila (NN 151/08. sa izmjenama i dopunama).

1.7 Pravo priznavanja bonusa za motorna vozila koja mijenjaju vlasništvo zatvaranjem starog ili osnivanjem novog obrta, OPG ili trgovačkog društva, odno si se samo na vozila zatečena u trenutku promjene vlasništva.

1.8 U slučaju kada fizička osoba, osniva obrt, obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG) ili trgovačko društvo, vozila unesena u kapital obrta, obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ili trgovačko društvo, i ostvaruju u istima pravo na bonus temeljem prethodne police osiguranja od automobilske odgovornosti, gubi pravo na bonus kod nabavke vozila u privatne svrhe (polica dobiva status da je iskorištena).

1.9 Središnja evidencija štetnika je jedina baza podataka osiguranika gdje su evidentirane police i prijavljene štete koje utječu na bonus/malus, a koja se primjenjuje kod utvrđivanja premijskog stupnja osiguranika prilikom produljenja osiguranja.

2.0 OBRTI - Priznavanje prava na BONUS

2.1 Kada fizička osoba osniva obrt, a vlastito motorno vozilo unesu imovinu u obrt, tada osnovanom obrtu, za to vozilo, može se priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO. Potrebna je obrtnica, popis dugotrajne imovine te knjižica vozila i prometna dozvola.

2.2 Kada obrtnik zatvara obrt te imovinu-vozilo prenosi na sebe kao fizičku osobu, tada se, sada fizičkoj osobi, za to vozilo, može priznati bonus temeljem preth-

odne police AO. Potrebno je rješenje o zatvaranju obrta te knjižica vozila i prometna dozvola.

2.3 Kada osnivač trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) likvidira društvo i svoju djelatnost nastavlja kroz osniva obrt u čiju dugotrajnu imovinu unosi motorna vozila, a koje je bilo u vlasništvu trgovačkog društva, tako osnovan obrt, za ta vozila, može se priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO. Potrebno je rješenje o likvidaciji trgovačkog društva, dokument o podjeli imovine društva, popis dugotrajne imovine obrta te knjižica vozila i prometna dozvola.

2.4 Kada član porodičnog domaćinstva preuzima obrt sukladno Zakonu o obrtu, može se priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO, za vozila obrta koja se prenose na člana koji je preuzeo obrt. Potreban je popis dugotrajne imovine obrta, knjižice vozila, prometna dozvola i rješenje o preuzetom obrtu.

3.0 Obiteljsko poljoprivredna gospodarstva (OPG):

3.1 Za Obiteljski poljoprivredno gospodarstvo primjenjuju se tumačenja iz točke 2.0 koja se odnose na obrt.

4.0 TRGOVAČKA DRUŠTVA - Priznavanje prava na BONUS

4.1 Kada fizička osoba osniva trgovačko društvo, a vlastito motorno vozilo unosi kao temeljni ulog društva, tada trgovačko društvo, za to vozilo, može se priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO. Potreban je akt o osnivanju trgovačkog društva, popis dugotrajne imovine te knjižice vozila i prometna dozvola.

4.2 Kada obrtnik zatvara obrt i osniva trgovačko društvo, a vozilo iz obrta unosi u temeljni ulog trgovačkog društva, tada se trgovačkom društvu, za ta vozila, može priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO. Potrebno je rješenje o prestanku obrta, popisi dugotrajne imovine obrta i trgovačkog društva, akt o osnivanju društva te knjižica vozila i prometna dozvola.

4.3 U slučaju preoblikovanja trgovačkog društva (d.o.o. u d.d. ili d.d. u d.o.o. i sl.) sukladno Zakonu o trgovačkim društvima kada imovina, u naravi motorna vozila, postaju vlasništvo preoblikovanog društva, za ta vozila tako preoblikovanom društvu može se priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO.

Potreban je akt o preoblikovanju društva, knjižica vozila i prometna dozvola.

- 4.4** U slučaju pripajanja (preuzimanja) trgovačkog društva drugom trgovačkom društvu sukladno Zakonu o trgovačkim društvima kada imovina, u naravi motorna vozila, postaju vlasništvo trgovačkog društva preuzimatelja, ta vozila može se priznati bonus stečen temeljem prethodne police AO. Potrebna je akt o pripajanju trgovačkog društva, knjižica vozila i prometna dozvola.
- 4.5** Kada trgovačko društvo odnosno podružnica društva otuđi (proda, rashoduje, odjavi na MUP-u) motorna vozila i kupi nova zamjenska vozila, ima pravo na bonus s prodanih vozila na novonabavljena vozila, uz uvjet, da prethodno provjeri u Informacijskom centru HUO pravo na premijski stupanj temeljem polica AO otuđenih vozila da to pravo nije iskorišteno. U slučaju kada su sve police iskorištene, preostala vozila osiguravaju se s početnim 10. premijskim stupnjem. Obzirom da se radi o istoj pravnoj osobi za prijenos bonusa nije važno mjesto registracije vozila.
- 4.6** Kada je fizička osoba osnivač više trgovačkih društava i prenosi vlasništvo vozila iz jednog trgovačkog društva u drugo, ostvareni bonus temeljem prethodne police AO **ne može** se prenijeti.
- 4.7** Kada grad, općina, trgovačko društvo restrukturira svoje poslovanje osnivanjem povezanih trgovačkih društava sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, a temeljni ulog u tako osnovanim društvima su motorna vozila kojih su vlasnici, može se priznati bonus temeljem police AO. Potrebna je preslika akta o osnivanju trgovačkog društva te preslika knjižice vozila i prometne dozvole.
- 4.8** Kada grad, općina, trgovačko društvo dokapitalizira povezano trgovačko društvo vozilima kojih je vlasnik, može se priznati bonus temeljem police AO. Potrebna je preslika akta o dokapitalizaciji trgovačkog društva te preslika knjižice vozila.

5.0 Invalidne osobe:

5.1 Invalidnom osobom se smatra:

5.1.1 osoba koja ima 80% ili više tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta, odnosno hrptenjače ili centralnog živčanog sustava, koje ima za posljedicu oštećenja funkcije donjih ekstremiteta.

5.1.2 osobe s 100% tjelesnog oštećenja nastalog zbog oštećenja donjih i

drugih ekstremiteta, oštećenje vida (potpuni gubitak vida) te tetraplegijske ili paraplegijske bolesti.

5.1.3 Stupanj tjelesnog oštećenja utvrđuje se temeljem pisanog nalaza i mišljenja ovlaštenog vještaka, koji obavlja poslove vještačenja pri ostvarivanju prava prema propisima o mirovinskom osiguranju, odnosno prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rada.

5.2 Osoba koja koristi vozilo invalida u pravilu je bračni drug, roditelj ili djeca koji s invalidnom osobom žive u zajedničkom kućanstvu te druge osobe (najviše dvije), kojima je temeljem propisa ili rješenjem tijela nadležnog za socijalnu skrb povjerena skrb nad invalidnom osobom.

5.3 Dokument temeljem kojeg se utvrđuju činjenice je Knjižica vozila i Prometna dozvola koja u rubrici „Napomena:“ sadrži bilješke: „Vozilo invalidne osobe. Ovlašteni za upravljanje vozilom (ime i prezime i serijski broj vozačke dozvole). U slučaju da navedeni podaci nisu upisani u Prometnu dozvolu, tada je potrebna preslika dane punomoći osobi koja će upravljati vozilom ovjerena kod javnog bilježnika i rješenje iz kojeg je vidljiva mjerodavno utvrđena invalidnost.

5.4 Kada bračni drug, roditelj ili djeca koji živi s invalidnom osobom u zajedničkom kućanstvu, prenosi vlasništvo vozila kojeg je vlasnik na dijete invalidnu osobu radi ostvarenja prava temeljem njihove invalidnosti, može se priznati bonusa s tog vozila.

5.5 U slučaju kada je vlasnik osobnog vozila osoba sa invaliditetom koja ne može sama upravljati vozilom, već osobnim vozilom upravlja osoba iz točke 5.2, tada ta osoba prilikom nabavke vozila na svoje ime ima pravo na bonus ostvaren po polici vozila kojeg je bio vlasnik invalid (uvjet, vozilo invalida prodano). Ako vozilo invalida nije prodano tada može se priznati bonus kao da se radi o drugom vozilu.

6.0 Ostalo:

6.1 U slučaju izvanbračne zajednice primjenjuje se prava kao i za bračnu zajednicu. Izvanbračna zajednica dokazuje se izjavom izvanbračnih drugova da žive zajedno, ovjerenom kod javnog bilježnika, uz uvjet da bračni drugovi žive na istoj adresi najmanje tri godine. U slučaju da žive manje od tri godine u izvanbračnoj zajednici, a imaju zajedničko dijete tada je potrebno priložiti

presliku rodnog lista djeteta iz kojeg je vidljivo da su roditelji djeteta. U oba slučaja potrebna je potvrda MUP-a iz koje je vidljiva adresa i vrijeme prijave prebivališta.

- 6.2** U slučaju razvoda braka, stečeni premijski stupanj prenosi se na osobu kojoj razvodom pripadne vlasništvo vozila.
- 6.3** Odredbe o bonusu i malusu Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti primjenjuju se u svim slučajevima bez obzira na oblike nabavke vozila (gotovina, kredit, leasing i sl.).
- 6.4** U operativnom leasingu kada je leasing tvrtka ugovaratelj osiguranja i osiguranik, primatelj leasinga nema pravo na bonus nakon isteka operativnog leasinga.
- 6.5** Kada osiguranik kupi rabljeno registrirano vozilo te koristi prava iz police starog vlasnika do isteka osiguranja, a u tom razdoblju mu ističe rok od tri godine u kojem ima pravo na bonus koje je stekao (sukladno Uvjetima u kojem osiguratelj priznaje pravo na bonus) za vozilo koje je otuđio, ima pravo na stečeni bonus s otuđenog vozila, uz uvjet da to pravo već nije iskorišteno. Treba predložiti izvornik kupoprodajnog ugovora iz kojeg je vidljiv datum otuđenja vozila.
- 6.6** Osiguraniku kojemu banka, leasing kuća ili uvoznik vozila daruje policu obveznog osiguranja od AO, priznaje se pravo na stečeni bonus kod obnove osiguranja, ako već nije iskoristio to svoje pravo.
- 6.7** Ako osiguranik, iz nekog razloga, ne iskoristi pravo na bonus, ima to pravo iskoristiti u roku propisanom uvjetima. U tom slučaju priznaje mu se bonus s police temeljem koje je to pravo stekao.
- 6.8** Pravo na bonus za vozila koja su bila osigurana u inozemstvu priznaju se isključivo temeljem potvrde stranog osiguratelja o godinama bez šteta. Priznaje se onaj premijski stupanj ovisno koliko godina osiguranik nije imao štete polazeći od 10. premijskog stupnja prema niže. Potvrda ne smije biti starija od 90 dana.
- 6.9** Ukoliko osiguranik registrirano i osigurano vozilo rekonstruira i prenamjeni (npr. osobno postaje teretno ili obratno) te time pređe u drugu premijsku

grupu ima pravo na ostvareni bonus s prethodne police. Potreban je dokument o homologaciji vozila.

- 6.10** Na vozilo kojim je počinjena šteta, prilikom produljenja osiguranja može se prenijeti povoljniji bonus s police osiguranja vozila koje je vlasnik otuđio, uz uvjet, da se premijski stupanj na polici otuđenog vozila uveća za tri premijska stupnja po svakoj prijavljenoj šteti.

Aktivnosti Ureda zelene karte

Izvod iz važnijih okružnica

45. sjednica Opće skupštine Savjeta ureda – Dubrovnik, 26. i 27. svibanj 2011.
– odluke i preporuke

45. Opća sjednica
skupštine Savjeta ureda
zelene karte
Council of Bureaux
– odluke i preporuke

OKR-66/2011
od 21. 10. 2011.

Odluke i preporuke

Uvod

Ova bilješka sadrži odluke i preporuke donesene na 45. sjednici Opće skupštine Savjeta ureda na temelju kojih će se izraditi Zapisnik sa sjednice.

Izvješće br. 3 – Izmjene Statuta

Opća skupština jednoglasnom je odlukom usvojila:

- Odluka br. 3-1
- članak 11.3 Statuta, izmijenjen temeljem preporuke Upravnog odbora;
- izmijenjeni Statut stupa na snagu i primjenjuje se od dana usvajanja na sjednici Opće skupštine u Dubrovniku (26. svibnja 2011.).

Izvješće br. 4 – Odbor za prijem u članstvo

Opća skupština je jednoglasno odlučila:

- Odluka br. 4
- 1. Temeljem članka 4.2 b) V) Statuta Savjeta ureda, nacionalni Ured Crne Gore prima se u punopravno članstvo, bez prijelaznog razdoblja pod monitoringom, s 01. 01. 2012. godine.

2. Odluka je, međutim, donesena pod uvjetom da Ured Crne Gore, osim ispunjenja uobičajenih uvjeta za prijem novih članova, podnese odgovarajuća financijska jamstva istovjetna onima koja se zahtijevaju od prijelaznih članova. Konačnu odluku donijet će Upravni odbor temeljem izvješća koje će pripremiti Odbor za prijem u članstvo u suradnji s Odborom za monitoring, o odluci Upravnog odbora članstvo će izvijestiti glavni tajnik.
3. Do ispunjenja navedenih uvjeta Crna Gora ostaje pod jamstvom nacionalnog Ureda Srbije sukladno odredbama II. dijela Kretskog sporazuma.
4. Rješenje pod točkom 3. smatra se, međutim, vremenski ograničenim.

Izvješće br. 7 – Odbor za Monitoring

Opća skupština je jednoglasno odlučila:

■ Odluka br. 7-1

prekinuti obvezni monitoring nad Uredom Bosne i Hercegovine s primjenom od 01. 01. 2011. godine, uz preporuku Uredu da zadrži financijska jamstva.

Izvješće br. 8.2 – Zaštita podataka

Opća skupština jednoglasno je zaključila:

■ Odluka br. 8.2-1

uzevši u obzir tumačenje članka 17. Direktive 95/46/EZ koje predviđa enkripciju, nacionalnim Uredima ili drugim nadležnim tijelima koji odluče uvesti enkripciju preporučiti implementaciju S/MIME protokola ili odgovarajućeg sustava zaštite više razine. Ovu preporuku će dodatno razmotriti strateška grupa za IT.

Izvješće br. 9 – Odbor za Opće odredbe

Opća skupština je jednoglasno odlučila:

■ Odluka br. 9-1

da se neće uvesti minimalni iznos kamata za koje se neće moći postaviti zahtjev temeljem članka 5. i članka 6., i to zbog sljedećih razloga:

- Članovi Savjeta ureda i njihova tržišta posluju u različitim ekonomskim okruženjima, te je stoga teško odrediti odgovarajući minimalni iznos.
- Savjet ureda prepušta Obradivačkim uredima odluku da li će Urede jamce osloboditi obveze plaćanja neznatnih iznosa neplaćenih kamata.

Savjet ureda, međutim, poziva

1. sve Obradivačke urede da se odluče za odgovarajući pristup, uzevši u obzir da nije svrha Poziva na jamstvo njegovo aktiviranje za neznatne neplaćene iznose kamata;
2. sve Urede jamce na pravovremenu i potpunu refundaciju Obradivačkim uredima.

■ Odluka br. 9-2

usvojiti katalog obveznih podataka za podnošenje zahtjeva za refundaciju te osnovanih razloga za otklon Poziva na jamstvo;

■ Odluka br. 9-3

usvojiti izmijenjena Pravila mirenja i arbitraže;

■ Odluka br. 9-4

usvojiti izmijenjenu odluku br. 11 donesenu na sjednici Opće skupštine održane 2001. godine:

Potvrda pokrića

Neka društva za osiguranje zbog jezika ili drugih razloga povjeravaju predmete agencijama koje rade u ime društava za osiguranje u njihovoj zemlji, te im prepuštaju i kontaktiranje s Uredom zemlje nezgode do zatvaranja predmeta. U tom kontekstu agencija koja radi u ime osiguratelja može potvrditi pokriće Uredu zemlje nezgode.

Potvrda pokrića koju da agencija koja radi u ime društva za osiguranje obvezujuća je za Urede jamce, posebice u slučaju prestanka društva za osiguranje, kada Ured jamac stupa u njegove obveze po štetama.

Isto načelo vrijedi za slučaj kada je Uredu zemlje nezgode potvrdu pokrića dala

agencija (primjerice posrednik u osiguranju) koja radi u ime osiguratelja vozila koje je sudjelovalo u nezgodi.

■ Odluka br. 9-5

usvojiti standardni obrazac Poziva na jamstvo s pratećim uputama.

Izvešće br. 10 – Odbor internih revizora

Opća skupština je jednoglasnom odlukom:

■ Odluka br. 10-1

prihvatila Godišnje izvješće i Izvješće o reviziji za godinu 2010. koje su priredili interni revizori i koje je odobrio Upravni odbor na sjednici održanoj 25. ožujka 2011. godine u Ljubljani.

Izvešće br. 12 – Izbori za članstvo u Odborima

Opća skupština jednoglasno je zaključila:

■ Odluka br. 12-1

Uredi koji su kandidirani po regionalnih grupama, prema popisu u Aneksu 1. Izvešća br. 12, izabrani su u Upravni odbor s mandatom od 2011. – 2014. godine.

■ Odluka br. 12-2

Uredi koje su kandidirale izborne grupe „A” i „B”, prema popisu u Aneksu 1. Izvešća br. 12, izabrani su u Odbor za prijem u članstvo, Odbor za monitoring, Odbor za Opća pravila te Odbor za Posebna pravila s mandatom od 2011. – 2014. godine.

■ Odluka br. 12-3

Tri člana kandidirana prema pravilima koja je donijela Opća skupština na sjednici održanoj 2000. godine u Ženevi izabrana su u članstvo Odbora internih revizora za mandat 2011. – 2012.

■ Odluka br. 12-4

Kandidati koje je predložio Upravni odbor, navedeni u Aneksu 1. Izvješća br. 12, imenovani su predsjednicima Odbora te potpredsjednicom Savjeta ureda za mandat 2011. – 2014.

Izvješće br. 13 – Imenovanje novog glavnog tajnika

Uz jedan suzdržani glas, Opća skupština je odobrila:

■ Odluka br. 13-1

imenovanje gospođe Greet Floré glavnim tajnikom Savjeta ureda od 1. siječnja 2012. godine.

Sastanak zemalja potpisnica Multilateralnog sporazuma o jamstvu Dubrovnik, 26. svibanj 2011.

- odluke

Prvog dana održavanja 45. Opće skupštine Savjeta ureda u Dubrovniku, 26. svibnja 2011., održan je i sastanak potpisnica Multilateralnog sporazuma o jamstvu na kojem su donesene sljedeće odluke:

Sastanak zemalja
potpisnica Multilateralnog
sporazuma o jamstvu
– odluke

OKR-66/2011
od 21. 10. 2011.

1. Na prijedlog Upravnog odbora, Potpisnice su donijele jednoglasnu odluku o:

- imenovanju g. Fritsa Bleesa predsjednikom Odbora za Posebna pravila Kretskog sporazuma za mandat 2011. – 2014.
- izboru delegata „A” i „B” Grupa (sukladno Aneksu 1.) članovima Odbora za Posebna pravila za mandat 2011. – 2014.

2. Potpisnice su jednoglasno odlučile potpisati Prilog I. Multilateralnom sporazumu između nacionalnih Ureda država članica Europskog gospodarskog prostora – EEA i pridruženih država sklopljenom 29. svibnja 2008. godine, kojime srpski nacionalni Ured postaje potpisnik navedenog Sporazuma.

Crna Gora – novi član Sustava zelene karte osiguranja od 01. 01. 2012.

- obavijest o izmjeni obrasca te priznavanju zelene karte nakon 01. 01. 2012.

Crna Gora
novi član Sustava
zelene karte osiguranja
od 01. 01. 2012.

OKR-59/2011
od 12. 09. 2011.

Crnogorski nacionalni Ured zelene karte „Udruženje – nacionalni Biro osiguravača Crne Gore doo“ je na 45. Općoj skupštini Savjeta ureda, održanoj 26. i 27. svibnja 2011. u Dubrovniku, pod pretpostavkom ispunjenja financijskih jamstava, primljen u punopravno članstvo Savjeta ureda kao 46. član, s primjenom od 01. 01. 2012. godine.

Temeljem odluke Upravnog odbora Savjeta ureda o ispunjenju financijskih uvjeta koji su bili pretpostavka za aktivaciju članstva crnogorskog nacionalnog Ureda 01. 01. 2012.

godine, Hrvatski ured za osiguranje je u kolovozu bilateralno potpisao Aneks III Kretskog sporazuma s Udruženjem – nacionalnim Biroom osiguravača Crne Gore, te će od 01. 01. 2012. godine, sukladno članku 33. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, priznati zelene karte izdate po ovlasti Udruženja – nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore za motorna vozila registrirana u Crnoj Gori kao valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti.

Temeljem obrasca primljenog od Savjeta ureda, Hrvatski ured za osiguranje priredio je za tisak izmijenjeni obrazac zelene karte koji na prednjoj strani sadrži međunarodnu oznaku Crne Gore MNE, a na poledini naziv i adresu crnogorskog nacionalnog Ureda zelene karte:

Udruženje – nacionalni Biro osiguravača Crne Gore doo

PC Europoint

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 1A/II

PODGORICA

Crna Gora

T +382 20 243 440

F +382 20 243 446

nbocg@t-com.me

www.nbocg.me

Tijekom dvogodišnjeg prijelaznog razdoblja predviđenog za zamjenu zelenih karata, međutim, crnogorske granične službe priznavat će i zelene karte izdate prema dosadašnjem obrascu koje ne sadrže međunarodnu oznaku MNE, budući da je crnogorski nacionalni Ured s nadležnim crnogorskim tijelima sklopio prijelazni

sporazum prema kojem jamči za valjane zelene karte na kojima nije navedena međunarodna oznaka MNE, pod uvjetom da nije prekrižena međunarodna oznaka SRB.

Dakle, u prijelaznom razdoblju do 31. 12. 2013. vozači s hrvatskom zelenom kartom izdanom prema dosadašnjem obrascu će i nakon 31. 12. 2011. do isteka valjanosti zelene karte moći prijeći granicu s Crnom Gorom.

Priznavanje valjanosti zelenih karata izdanih za vozila EULEX

Priznavanje valjanosti
zelenih karata izdanih za
vozila EULEX

COB-15/2011
od 03. 08. 2011.

Dana 4. veljače 2008. Vijeće EU usvojilo je Zajedničku akciju 2008/124/ZVSP o uspostavi Misije Europske unije za uspostavu vladavine prava na Kosovu („EULEX KOSOVO“).

Vozila koja su u vlasništvu EULEX-a uglavnom prometuju na teritoriju Kosova ali isto tako na teritoriju drugih zemalja koja geografski pripadaju Europi. Za ova vozila izdate su zelene karte od strane društva za osiguranje koje je EULEX odabrao (trenutno je to Zavarovalnica TILIA iz Slovenije).

Kako ova okolnost nije regulirana Kretskim sporazumom, Upravni odbor Savjeta ureda Sustava zelene karte odlučio je da se valjanost takvih zelenih karata mora priznati s obzirom na izvanrednu okolnost.

Drugim riječima, ove zelene karte moraju se priznati na graničnim prijelazima svake zemlje članice Sustava zelene karte ukoliko nije prekrižena međunarodna oznaka zemlje ulaska. Za zelene karte jamči nacionalni Ured (trenutno je to Slovenski nacionalni Ured zelene karte) čiji je član izdao zelenu kartu.

Italija – NOVIT Assicurazioni (I-119)

- obavijest o oduzimanju odobrenja za obavljanje poslova osiguranja i o likvidaciji

Italija – Novit
(I-119) – likvidacija

OKR-54/2011
od 27. 07. 2011.

Sukladno Odluci br. 12 donesenoj na 40. Općoj skupštini Savjeta ureda 2006. godine, talijanski Garancijski fond CONSAP izvijestio je Savjet ureda da je odlukom nadležnog tijela od 30. travnja 2011. godine njihovoj članici NOVIT Assicurazioni (I-119) oduzeta dozvola za obavljanje poslova osiguranja te je nad navedenim društvom pokrenut postupak likvidacije.

Talijanski Garancijski fond moli za obavijest o neriješenim štetama, sudskim postupcima, te neplaćenim zahtjevima za refundaciju prema društvu NOVIT, te moli da se svi budući zahtjevi za potvrdom osigurateljnog pokrića te zahtjevi za refundaciju šalju izravno na talijanski nacionalni Ured odnosno Garancijski fond.

Članovi Hrvatskog ureda za osiguranje u slučaju postojanja potraživanja temeljem Kretskog sporazuma prema navedenom društvu dostavljaju Hrvatskom uredu za osiguranje podatke o štetniku i štetnom događaju te dokumentaciju o osnovi i visini isplaćenog iznosa, kako bi Hrvatski ured za osiguranje u njihovu korist od talijanskog Garancijskog fonda zatražio refundaciju isplaćenog iznosa te troška obrađivačke pristojbe.

Aktivnosti Pravobraniteljstva za djelatnost osiguranja

Izvodi iz okružnica pravobranitelja

Kodeks poslovne osiguravateljne i reosiguravateljne etike

Stajalište
pravobranitelja

OKR-PB-55/2011
od 07. 09. 2011.

Postupak društva za osiguranje – odgovornog osiguratelja kojemu je oštećena osoba temeljem osiguranja od automobilske odgovornosti podnijela odštetni zahtjev te koji pri utvrđivanju i procjeni štete na motornom vozilu pokušava umanjiti svoju obvezu na način da neosnovano odbija ili smanjuje pojedine iznose štete, osporavajući oštećenoj osobi pravo na naknadu cjelokupno pretrpljene štete na vozilu – u suprotnosti je sa člankom 2.3., 2.4., 3.2.i 3.4. Kodeksa osiguranja te sa člankom 1085. Zakona o obveznim odnosima.

Prema postojećoj praksi rješavanja šteta u osiguranju od automobilske odgovornosti, štete na motornim vozilima (ili nekim drugim objektima) utvrđuju i procjenjuju društva za osiguranje – odgovorni osiguratelji uz suglasnost oštećene osobe. Suglasnost oštećene osobe je potrebna prvenstveno radi utvrđenja eventualnog postojanja sukoba interesa.

Ponekad se, međutim, odgovorni osiguratelj te oštećena osoba, pri utvrđenju i procjeni štete na vozilu ne uspiju usuglasiti o opsegu i visini štete, npr. o potrebi zamjene određenog oštećenog dijela novim dijelom, o broju radnih sati potrebnih za kvalitetan popravak vozila, o načinu obračuna totalne štete i sl., što često rezultira nezadovoljstvom i pritužbama oštećenih osoba kojima u takvoj situaciji ne preostaje ništa drugo nego pokrenuti sudski postupak ili na ustegnuti dio štete „zaboraviti“, što nikako nije dobro rješenje.

Stajalište pravobranitelja je da bi i u osiguranju od automobilske odgovornosti, kao što je to slučaj u nekim drugim vrstama osiguranja, strankama u postupku trebalo omogućiti da prije eventualnog pokretanja sudskog postupka, narečena sporna pitanja riješe uz pomoć neovisnih procjenitelja-vještaka (podsjećamo na opće prihvaćena

rješenja iz Oglednih uvjeta za osiguranje automobilskeg kaska, prema kojima u slučaju neslaganja stranaka pri zajedničkom utvrđivanju štete na vozilu, svaka stranka može tražiti da štetu utvrde neovisni procjenitelji-vještaci koje imenuju stranke u postupku (svaka stranka po jednog) a u slučaju njihovog neslaganja da štetu utvrdi treće procjenitelj-vještak, čije je mišljenje konačno).

Preuzimanjem opisanog (ili sličnog) rješenja iz kasko osiguranja u osiguranje od automobilske odgovornosti, izbjegli bi se mnogi nesporazumi na relaciji oštećena osoba – društvo za osiguranje, a oštećena osoba ne bi bila prisiljena svoje pravo na naknadu štete ostvarivati sudskim putem. Ubrzanje tijeka postupka rješavanja odštetnih zahtjeva u mirnom postupku te izbjegavanje sudskih postupaka svakako je u interesu kako oštećene osobe tako i društva a osiguranje, a u skladu je i s općom tendencijom i aktivnostima koje se provode u našem društvu radi podizanja zaštite potrošača na višu razinu.

Društvima za osiguranje pravobranitelj preporučuje da svoje poslovanje na području utvrđivanja i procjene šteta u osiguranju od automobilske odgovornosti prilagode već usvojenim rješenjima koja se primjenjuju u nekim drugim vrstama osiguranja, posebice u osiguranju automobilskeg kaska.

Kodeks poslovne osiguravateljne i reosiguravateljne etike

Stajalište
pravobranitelja

OKR-PB-65/2011
od 21. 10. 2011.

Društvo za osiguranje koje u slučaju štete nastale na javnoj cesti zbog naleta divljači na motorno vozilo odbija zaprimiti te rješavati odštetni zahtjev koji mu je podnesen temeljem osiguranja od opće odgovornosti, postupa suprotno odredbama članka 3.2., 3.3. te 6.3. Kodeksa osiguranja

Zakon o cestama – izmjene i dopune okružnice br. OKR-PB-28/2010 od 12. 03. 2010.

U proteklom je razdoblju pravno područje odgovornosti za štetu nastalu na javnoj cesti zbog naleta divljači na motorno vozilo odnosno zbog naleta motornog vozila na divljač (u daljnjem tekstu: zbog naleta divljači) bilo uređivano odredbama više zakona:

Zakonom o lovstvu (NN 140/05 od 25.12.2005.) u kojem je u članku 86. stavak 3. bila propisana odgovornost za štetu nastalu na divljači ali ne i odgovornost za štetu nastalu

na motornom vozilu zbog naleta divljači. Odgovornost za štetu nastalu na motornom vozilu (te štetu na osobama) zbog naleta divljači, utvrđivala se uglavnom temeljem općih propisa o odgovornosti za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti.

Člankom 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu (NN 75/09 od 30.06.2009.) članak 86. stavak 3. „starog“ Zakona o lovstvu je izmijenjen te u novom stavku 3. propisuje da „Odgovornost za nastalu štetu na vozilu snosi vozač vozila ukoliko nije prilagodio brzinu kretanja uvjetima na cesti, tako da može pravovremeno postupiti po prometnom pravilu ili znaku, a u protivnom pravna osoba koja gospodari prometnicom na kojoj je šteta nastala (iznimno od ove odredbe štetu snosi ovlaštenik prava lova ako je šteta uvjetovana vršenjem skupnog lova).“

Člankom 32.a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama (NN br. 153/09 od 21.12.2009. – pročišćeni tekst) odredba članka 86. stavka 3. Zakona o lovstvu prestala je važiti a područje odgovornosti za štetu nastalu na motornom vozilu zbog naleta divljači bilo je uređeno narečenim člankom 32.a., koji je glasio:

„Odgovornost za štetu koju na javnoj cesti osobama i na vozilu prouzroči divljač, snosi:

- vozač, ukoliko nije prilagodio brzinu kretanja uvjetima na cesti i nije postupao po prometnom pravilu ili znaku,
- osoba ovlaštena upravljati javnom cestom prema odredbama ovog Zakona, ukoliko nije postupila sukladno članku 7. ovog Zakona,
- osoba koja gospodari lovištem u skladu s propisima koji uređuju lovstvo u ostalim slučajevima“.

Niti ovaj Zakon nije bio dužeg vijeka – stupanjem na snagu Zakona o cestama – 28.07.2011. (NN br. 84/11 od 20.07.2011.), prestao je važiti Zakon o javnim cestama a pravno područje odgovornosti za štetu nastalu zbog naleta divljači uređeno je člankom 50. cit. Zakona koji glasi:

- (1)** Za štetu trećim osobama nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara se po osnovi krivnje.
- (2)** Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka nastalu na javnoj cesti ukoliko javna cesta, na zahtjev osobe koja gospodari lovištem, nije označena prometnom signalizacijom i opremom sukladno posebnim propisima.

Nakon stupanja na snagu ovog Zakona, Pravobraniteljstvo je primilo više pritužbi oštećenih građana koji su se obratili nezadovoljni postupcima pojedinih pravnih osoba **čija je djelatnost upravljanje javnim cestama** te pojedinih osoba **koje gospodare određenim lovištem** a koje temeljem naprijed navedenih propisa ali, naravno, i općih propisa o odgovornosti za štetu po osnovi krivnje odnosno odgovornosti za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti snose odgovornost za štete nastale na motornom vozilu (te osobama) zbog naleta divljači (članak 1049. te 1063. Zakona o obveznim odnosima).

Pritužbe oštećenih građana odnose se prvenstveno na postupke ovih osoba koje pogrešno smatrajući da temeljem odredbe Zakona o cestama nisu odgovorne za naknadu takvih šteta te odbijaju čak i zaprimati takve odštetne zahtjeve, upućujući oštećenog građanina da se sa svojim odštetnim zahtjevom obrati drugoj nadležnoj osobi.

Takvom međusobnom upućivanju, tj. „šetanju“ stranaka, pridružuju se ponekad i društva za osiguranje – osiguratelji naprijed navedenih osoba (koje upravljaju javnim cestama odnosno koja gospodare određenim lovištem), koja također odbijaju zaprimiti te riješiti određeni odštetni zahtjev, iako se radi o njihovom osiguraniku po osnovi osiguranja od odgovornosti za štete nastale na motornim vozilima zbog naleta divljači.

Do takvih nekorektnih postupaka dolazi zbog pogrešnog razumijevanja propisa koji uređuju ovo pravno područje, pa s tim u svezi pravobranitelj navodi stajalište kako slijedi:

Oštećena osoba koja je zbog naleta divljači na motorno vozilo na javnoj cesti pretrpjela štetu na vozilu ili na osobama, svoj odštetni zahtjev može podnijeti trgovačkom društvu:

■ **Hrvatske autoceste d.o.o.** (odnosno pravnoj osobi koja upravlja autocestom na osnovi ugovora o koncesiji), ako se je štetni događaj dogodio na autocesti, ili

■ **Hrvatske ceste d.o.o.**, ako se je štetni događaj dogodio na državnoj cesti, ili

■ **nadležnoj županijskoj upravi za ceste** ako se je štetni događaj dogodio na županijskoj ili lokalnoj cesti, ukoliko su postupala protivno odredbama Zakona o cestama te drugim propisima o sigurnosti prometa na cestama te nisu održavala javne ceste tako da ih na siguran

način mogu koristiti svi korisnici cesta kojima su namijenjene, ako su propustila na zahtjev osobe koja gospodari lovištem označiti javnu cestu prometnom signalizacijom i opremom i sl., i/ili

■ **nadležnom društvu za osiguranje** ukoliko je neka od naprijed navedenih osoba sklopila ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete nastale na motornom vozilu (i osobama) od naleta divljači.

U slučaju suodgovornosti pravne osobe koja upravlja javnom cestom te osobe koja gospodari određenim lovištem, za štetu nastalu zbog naleta divljači na motorno vozilo, narečene osobe odgovaraju oštećenoj osobi solidarno (za takve štete oštećenoj osobi solidarno odgovaraju i nadležna društva za osiguranje u okviru odgovornosti svog osiguranika).

Pri rješavanju takvih odštetnih zahtjeva potrebno je naravno uzeti u obzir i eventualnu suodgovornost ili isključivu odgovornost vozača oštećenog motornog vozila, ukoliko je postupao protivno propisima o sigurnosti prometa na cestama te na taj način doprinio nastanku štetnog događaja, odnosno ukoliko ga je sam skrivio.

Društvima za osiguranje, ukoliko se naprijed navedene žalbe oštećenih građana odnose i na njihovo poslovanje, pravobranitelj preporučuje da svoje poslovanje usklade s odredbama Kodeksa osiguranje te da trajno poduzimaju mjere „kako bi stranke što jednostavnije i što žurnije ostvarile svoja prava“, da postupaju „stručno, učinkovito i pravično, izbjegavajući poglavito svako odugovlačenje“, po pritužbama stranaka dužna su postupati „pozorno i žurno te pri tom poštivati prava i probitke stranke“.

S obzirom na nova zakonska rješenja, smatra se bespredmetnom okružnica br. OKR-PB 28/2010 AL/LB od 12.03.2010. koja je obrađivala ovu tematiku do stupanja na snagu Zakona o cestama.

Aktivnosti Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje – CEDOH

Aktivnosti u rujnu

Centar za edukaciju djelatnika u osiguranju nakon dvomjesečne ljetne stanke novu je sezonu započeo svečanom dodjelom diploma petoj generaciji polaznika Temelnog seminara o osiguranju upriličenom 8. rujna 2011. u Novinarskom domu u Zagrebu.

Peti Temeljni seminar o osiguranju odslušalo je 39 polaznika, najvećim dijelom iz društava za osiguranje. Završnom ispitu 30. lipnja 2011. pristupilo je njih 37 te još 2 polaznice iz prethodne, četvrte generacije. Svi su položili ispit, njih 28 s odličnim i 11 s vrlo dobrim uspjehom. Najbolje rezultate postigle su Maja Ivanić i Tina Maršić Dukić iz Triglav osiguranja d.d. te Ivana Vranić iz Allianz Zagreb d.d.

Nazočnima na svečanosti obratili su se mr. sc. Hrvoje Pauković, direktor Hrvatskog ureda za osiguranje, te prof. dr. sc. Marijan Ćurković, predsjednik Znanstvenog vijeća CEDOH-a. Svečanosti su prisustvovali i članovi Znanstvenog vijeća CEDOH-a, te članovi Uprava društava kao i članovi Upravnog odbora Hrvatskog ured za osiguranje.

Po uručanju diploma, dvije najbolje polaznice, Maja Ivanić i Ivana Vranić, uputile su riječi zahvale predavačima i organizatorima, a kolegicama i kolegama čestitale na stečenom znanju.

CEDOH-ova nova sezona edukacije započela je 13. rujna specijalističkim seminarom **„Sustav upravljanja rizicima u društvima za osiguranje i iskustva iz financijske industrije“**. Predavačica Božena Gulija skupini od 41 polaznika objasnila je koncept uspostave adekvatnog sustava upravljanja rizicima, proces vlastite procjene rizika i solventnosti te ukazala na potencijalne koristi od integriranog upravljanja rizicima i kapitalom.

U razdoblju od 26. do 30. rujna održan je prvi ciklus predavanja šestog Temelnog seminara o osiguranju. Njime je skupina od 40 prijavljenih polaznika započela od priznatih stručnjaka iz svijeta osiguranja usvajati znanja o svim najvažnijim temama o djelatnosti osiguranja. Seminar se inače održava u prostorijama Generalne direkcije Croatia osiguranja d.d.

Aktivnosti u listopadu

U srijedu, 12. listopada 2011., održan je seminar i **radionica „Vrednovanje imovine, tehničkih pričuva i ostalih obveza po zahtjevima Solvency II“** („Valuation of assets, technical provisions and other liabilities under Solvency II“). Aktualna tema seminara i visoka stručnost predavačica, Valentine Car iz Grawe Hrvatska d.d. te Marise Krenn i Christiane Riel-Kinzer iz Grazer Wechselseitige Versicherung AG, izazvala je

veliko zanimanje kod djelatnika u osiguranju, kojih se na seminar prijavilo preko stotinu. Nazočnima su se na početku seminara s uvodnim napomenama obratili Marin Matijaca, zamjenik predsjednika Upravnog odbora HUO-a i član Upravljačkog odbora Radne grupe Solvency II te Marina Šaban u ime HANFA-e.

Dan poslije, u četvrtak, 13. listopada 2011., održan je **specijalistički seminar „Osiguranje pomorskih brodova I. Specifičnosti ugovora o osiguranju trupa i stroja broda, osigurani rizici i kategorije šteta“**. Seminar, na koji se prijavilo 37 polaznica i polaznika, održala je dr. sc. Adriana Vincenca Padovan iz Jadranskog zavoda HAZU-a. Polaznici su educirani o osnovnim načelima osiguranja trupa i stroja

broda, njegovim specifičnim rizicima i kategorijama šteta, te o tome kako kvalitetno procijeniti rizik prije preuzimanja u pokriće. Polaznici su, osim toga, kroz simulaciju stvarnih primjera iz prakse, imali prigodu razumjeti implikacije obrade i likvidacije šteta iz osiguranja brodova.

U razdoblju od 24. do 28. listopada održan je **drugi ciklus predavanja šestog Temelnog seminara o osiguranju**.

Najave za studeni i prosinac 2011.

Centar za edukaciju
djelatnika u osiguranju

Do kraja godine održat će se još tri seminara odnosno radionice na temu **implementacije Solvency II direktive i provođenja QIS studije**. Osim toga održat će se još najmanje dva specijalistička seminara, te treći, posljednji ciklus predavanja Temelnog seminara o osiguranju.

Prijavnice za CEDOH-ove seminare mogu se preuzeti na internetskim stranicama Hrvatskog ureda za osiguranje ili zatražiti izravnim upitom na cedoh@huo.hr.

Najave seminara i radionica:

- **Upravljanje osigurateljnim rizicima u okviru Solvency II:** izračun SCR-a za module preuzetog rizika životnog i neživotnog osiguranja
09.11.2011.
- **Treći ciklus predavanja Temelnog seminara o osiguranju**
21. - 25.11.2011
- **Upravljanje osigurateljnim rizicima u okviru Solvency II:** izračun SCR-a za module tržišnog rizika, rizika neispunjenja obveza druge ugovorene strane i rizika nematerijalne imovine
24.11.2011.
- **Upravljanje operativnim rizicima u okviru Solvency II**
07. 12. 2011.
- **Šomaž**
13.12.2011.

Kalendar događanja

Događanja

13.09.2011.	CEDOH – Specijalistički seminar „Sustav upravljanja rizicima u društvima za osiguranje i iskustva iz financijske industrije“
26.09.2011.	CEDOH – Temeljni seminar o osiguranju VI – 1. tjedan predavanja
12.10.2011.	HUO Solvency II radionica "Vrednovanje imovine, tehničkih pričuva i ostalih obveza po zahtjevima Solvency II"
12.-13.10.2011.	IETL – 12. Dani europskog prometnog prava Mondorf-les-Bains, Luxembourg
13.10.2011.	CEDOH – Specijalistički seminar „Osiguranje pomorskih brodova I. – Specifičnosti ugovora o osiguranju trupa i stroja broda, osigurani rizici i kategorije šteta“
24.10.2011.	CEDOH – Temeljni seminar o osiguranju VI – 2. tjedan predavanja
09.11.2011.	HUO Solvency II radionica "Upravljanje osigurateljnim rizicima u okviru Solvency II: izračun SCR-a za module preuzetog rizika životnog i neživotnog osiguranja"
13.-15.11.2011.	HGK – Dani hrvatskog osiguranja – Rovinj
21.11.2011.	CEDOH – Temeljni seminar o osiguranju VI – 3. tjedan predavanja
24.11.2011.	HUO Solvency II radionica "Upravljanje financijskim rizicima u okviru Solvency II: izračun SCR-a za module tržišnog rizika, rizika neispunjenja obveza druge ugovorene strane i rizika nematerijalne imovine"
07.12.2011.	HUO Solvency II seminar "Upravljanje operativnim rizicima u okviru Solvency II"
13.12.2011.	CEDOH – Specijalistički seminar „Šomaž“

Listopad						
P	U	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Studeni						
P	U	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Prosinac						
P	U	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Hrvatski
ured za
osiguranje

Martićeva 73
10 000 Zagreb

T: +385 1 4696 600
F: +385 1 4696 660

huo@huo.hr

www.huo.hr